Ингуш. 1-17 № 1-78/74/I-II
813-12 / 207

КЕРДА ШУ ДАЬКЪАЛА ХИЛДА ШУН!

Массо а мехкий пролетареш, цхьанакхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕН МИНИСТРИЙ СОВЕТЕН ОРГАН

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадуьл 1923 шеран денз • оршот, 1 январь, 1979 шу. • № 1 (8077) • мах 2 кепек.

МЕХКА ГIОЛЛА

Белград. 31. Курски магнитни аномале эттара хьалха шера 40 миллион тонн товарни аьлла руда даьккхад. Пятилетка йолаелча денз металлургически бийдала производство шера йиъ миллион тонн совгIа дегIаенай. Ида Лебедински Михайловски горно-обогатительни комбинаташ керда низалаш болх бе йолаяллийтара руда даккхарен чакхдахарен хьалхалатта опыт шерра йоаржайре бахьан долаш.

(ТАСС).

КХЫ А ЙОККХАГIЧА КОТАЛОНАШКА!

Иштта дезду оаха

Мехкдаьтта скважинаш капитально тоелга, вешта аьлча, царна нозлагIа вахар дулта — иштта да тха комсомольско-кагирхой бригада берригача балха верттера декхар.

Цунна тешал ду тха балха хьоккхамаш. МагIалбие эггара хьалхарчарца август бетта кхоачашъйай тха бригадо иттлагIча пятилетка хьалхарча кхаь шера план. Кхаь шера планагIа 15 скважин капитально тоае езаш хиннача 18 скважин тоае вIаштIехьдьинад тха укх шера шерал хьалйиста беттел.

Къаьстта хьинар айденна къахьегаш хиннай комсомольско-кагирхой бригада. Цудухьа тха аьттув баьннаб дIадаьнача шера балха декхараш СССР Конституце денга — 7-ча октябрьга кхоачашде. Шера план пхи скважин йолча ворхI скважин тоаь яьккхай тха коллективо.

Коллектива сиенашта, берригача болхлоашта юкъе шерра яьржай «ХIара балха денна — дикала Знак», «Улув цхьанккха тIехьаьусар воацаш» болх бара тIехьара социалистически ялъ. Цу алье къаьстта дика хьоккхамаш доахаш хьабоагIа къона болхлой, бурувдеттарий гIончаш Салтукиев ХIарон, Котиков Валерий, Джабраилов ГIапур, Меркоев Хьасан, кхыбараш.

Тха коллектива толамех къаьстта дакъа доал дукхача хана денз болх бешш говзал йолаши болча бокихагIболча новкъостий мастера А. Д. Кокоева, бурувдеттарий И. Л. Ткачева, М. А. Музраева, Г. Я. Разнатова, кхыбарий. Шоай балха декхараш дизза кхоачашдарал совгIа, къоначо болхлоашта хьехамчаш болаш, царна балха говзал йизза карарзаяра новкъостал деш хьабоагIа уж.

КарагIдьинараш мелла дика дале а, царех кхоачамбаь Iе лаьрхIаяц тха бригада коллектива. ИттлагIча пятилетка диъагIча шера вай мохк экономически а социальни а дегIабара программа тIаийцай дукха ха йоаццаш хиннача КПСС ЦК ноябрьски Пленумо. СССР Лакхехьарча Совета аргIанарча сессе. Дег тIара кхоабелъеш тIаэц тха коллективо из программа.

Цунга хьежжа кердача шерара балха декхараш белгалдаьхад тха бригадо а. Тхоай торонашка а хьежа оаха лаьрхIад В. И. Ленин ваь 109 шу дузача денга иттлагIча пятилетка диъ шера декхараш кхоачашде, укх шерара балха план ханал хьалха СССР Конституце денга кхоачашдьъе.

Хь. ГАЛАЕВ,
«Малгобекнефть» НГДУ ЦИРПС бурувдеттар, бригада групоргсекретарь.

ЛаьрхIар кхоачашдаьд

«Знаменский» совхоза хьайбаш лелаерашта толаме кхоачашдаьд пятилетка кхоалагIча шера тIаийца хинна социалистически декхараш. Оаха денна дош дар шера планагIа 105 тонн дулх 220 тонн шурей йоха езача 120 тонн дулх 250 тонн шурей пачтахьалкхенга йоха аьна. Ноябрь чакхбоалача хана совхозо дIаденна дулх 126 тонн дар, хIаьта шура дIаейнай 256 тонн. Цу тайшара, декхар цу шинна а цхьокхаца тIеххкхоачашдаьд.

Дулх доахара план кхоачашъяра коллективана доккха новкъостал дир боабашкаша. Дукхьал цар дулх дIаделар совхозо — 51 тонн.

Шура дIаллара план кхоачашъеча хьинаре къахьийгад дукхача болхлоаша. Массаза а социалистически ялье хьалха йолаш хьайоагIа хIара Iаттагара 2070 килограмм шура яьккха доаршя Мутиева Катишт. Цунна тIехьа я Кулаева Кейпа (1910 кг), кхоалагIа — Оздоева Золовбан (1850 кг). ХIаране шера йола план 1650 килограмм яр. Царца нийсбала гIерт кхыбола хьайбаш лелаераш а.

Пятилетка диъагIа шу оаха дIадоладу хьалхарча квартала план ханал хьалха кхоачашъергхиларах тийша а долаш. ХIанз совхоза ферме дийнахьа йоаккхаш йола шура 720 килограмм я юкъера лаьрхIача, пачтахьалкхенна дIалу 630—640 килограмм. ТIехь-тIехьа лаккъала езаш я уж цифраш, хIана аьлча, Iай дакке дезаш дукха доахан да боахаме.

Парте Централни Комитета ноябрьски Пленума решенеш толаме кхоачашъяра шерра ялъ йоаржаьй тха коллективо.

М. ГАЗДИЕВ,
«Знаменский» совхоза партбюро секретарь.

БIубенна къахьег

КПСС ЦК ноябрьски (1978 ш.) Пленума решенеш йоаза кхоачаш а еш, производства эффективности баьзза дикали лаккъяра шерра социалистически ялъ йоаржаьйча Грозненски шурий комбината коллективо башха дика къахьегаш толамаш доах. Валови продукци арахецара пятилетка кхаь шера план 17 ноябрен укх шера задани 25 декабрен кхоачашъйайтцо.

1978 шера комбината коллективо арахеца йоланьй полиэтиленови пленка чу фасовка яь йола шура, резервуарни цетодагIа кийчбе болабаьб цхьаьнца литр хула тIоа.

Комбината бригадашта, сменашта юкъе яьржача социалистически ялье хьалхара моттиг цьккхай. Къахьегама Сийлен кхоалагIча степена орден лелаю Ильченко Таисия Васильевна керте латтача бригадо. Пятилетка хьалхарча кхаь шера план ханал дукхха хьалха кхоачаш а яь, массеха ди да цо тIадоагIача шера шай бетта календарагIа къахьега. Цехашта юкъе яьржача социалистически ялье хьалха латт укх шера шолагIча сентябре денз пятилетка диъагIча шера чотах къахьегаш йола тIоаж даьттен доаккхача цеха коллектив. Укхаза къаьстта дика къахьегаш ба розливочни линей машинисташ, коммунистически къахьегама ударникаш Нефедова Алла Алексеевна, Тарарина Наталья Григорьевна, Булгакова Мария Васильевна, слесарь-наладчик Бойко Иван Семенович, аппаратчикаш Чусовитина Людмила, Касьянкина Нина, кхы дукхахбараш а.

КарагIдьинача кхоачамбаь Iеш оамал йоацача комбината коллективо керда декхараш тIаийцад пятилетка диъагIча шера а. 1979 шера планал совгIа ара а хийца маьхала йолча дерзI 260 эзар сома маьха тайп-тайпара продукци. Вай республикерча а мехкарча а кхаахалестача предприятешна дIадоладаь дика гIулакх хьал а лаьца йхе шера план 1980 шера 7 ноябре кхоачашъе лерзI цо. Уж декхараш ше толамца кхоачашдергхиларах бIубенна а я из.

Б. АМХАДОВ,
Грозненски шурий комбината директор.

Пятилетка — ханал хьалха

Надтеречни района дукха лаьрхIа хьайбаш лелаеча «Гвардейский» совхозе чуоттадаь кхоабаш да 5300 бежан 5 эзар хьаьхен. Дика Iуналду царна болхлоша. ТIехьаш, пятилетка диъагIа шу хьахиннача дийнахьа, хьайбаш лелаерий коллективо майрра рапорт луш я дIадаьннача шера дика къахьегарах.

ПланагIа пачтахьалкхенга доккха дезаш дар 920 тонн дулх, хIаьта оаха деннад 964 тонн. Соахкарчух 240 тонн дукхагIа да из.

ДIачухуш дола хьайбаш йоагIача кондицехи планал дукхагIен хиларах коллективо планал совгIа 80 эзар сом а долаш, 100 эзар сома пайда кийцаб.

Уж толамаш дика карагIдаьннад хьайбаш лелаераша пятилетка кхоалагIа шу толаме чакхдаккхара шерра социалистически ялъ а йоаржаяь цхьа барт болаш къахьегарах. Къаьстта дика толамаш даьхад скотникаш Хасуев Iийсас, Багапов Саладди, Курбанов Хьамид. Цар Iуналл дечо хIара бежана деннен бийсаннен 600—700 грамм дулх тIаккет, план 480 грамм йолча. Иштта оцаре къахьегаш, шийна тIадилла гIулакх тешаме дIахьош йола коммунист Киргиз Мария укх деношка хиннача областной партконференце делегаташа хержаяр коммунисташа.

Хьахиннача кердача шера а закха къахьегаца хьокхамаш хилийта торонаш я тха боахаме.

А. ЗАВГАЕВ,
Надтеречни района «Гвардейский» совхоза партиома секретарь.

Къаьстта дика къахьегаш чакхдаьккхир пятилетка кхоалагIа шу В. И. Ленина цIерагIча Грозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода № 5-6 йолча цеха технологаша. Пятилетка хьалхарча кхаь шера план 7 декабре кхоачашйир цар. Укх шера задани а дикка ханал хьалха кхоачашйир цар. ПланагIа лаьрхIачул совгIа арахийцар 300 эзар гарга сома маьха мехкдаьтта продукци. Уж толамаш доахача къаьстта дика къахьегарца белгалбаьнна ба воккхагIйола аппаратчик Едисултанов Руслан Хамидович, оператор Рекрут Валентина Александровна. Ер керда шу дIададелча эггара хьалхарча сиене хьинар айденна къахьегама вахте латташ дIадолийр цар пятилетка диъагIа шу а.

СУРТА ТIА: (аьрдехьара аьттехьа) воккхагIйола оператор Р. Едисултанов, оператор В. Рекрут.

Н. [illegible] сурт.

СОВЕТСКИ ХАЛКЪА КЕРДА ШУ ДАЬКЪАЛА ДУВЦАР

Деза новкъостий, доттагIий!

Историна чудоа 1978 шу. Советски наха чIоагIа доккхал а деш нахьадоаших из. Из дар парте XXV съезда исторически решенеш кхоачашъеш беркате къахьийга шу. СССР керда Конституца болх беш йола хьаяхара шу.

Вай халкъо коммунизм хьалъеча керда толамаш даьхад. Из бахьан долаш вай сийлахь-йоккхача Даьхен материальни духовни низаш, цун дунен халкъашта юкъера сийкхы а чIоагIагIа лакхдейнад. Хаддаьза лакхлу общественни производства эффективности балха дикали, дегIадоагIа промышленни продукци арахецилга. Болх бе йолаяллийтай бIаьш йоккхий предприятеши объекташ. ЦIаккха ца хиннача тайпара дукха чуйийпад ялат — 235 миллион тонн. Доккхий гIулакхаш карагIдувларца белгалдаьннад дай-мехка Iидма. Вселенне карарзаяра историна даим дахаргдолаш юкъегIоргла социалистически мехкашкарча дунен халкъашта юкъерча кхаь экипажо дакъа а лоацаш даь цIи хеза космически наькъаш. Керда, къаьгга дика произведенеш хьалйи дуккхача къамех болча советски культура мастераша.

Толаме кхоачашъеш и парте белгалъяь советски наькха материальни вахара хьали культурни боарами лакхбара планаш. Хьалъяьй 2 миллион совгIа дика кийчъяь квартираш, дукха школаш, берий бешамаши яслеши, больницеш, культура учрежденеш. Иштта вай халкъа боахама карагIдаьннараш юкъедоаш хIара дезала хIара советски гражданина хоалуш долча, дегаш гIоздоахача хувцамашта.

Шоашта карагIа мел дувлараш советски наха дувз болхлой класса, колхозни ахархой, халкъа интеллигенце йохаргйоацача цхьоагIонца, хаддаьза чIоагIлуш доагIача СССР халкъий доттагIалца, Коммунистически парте, цун ленински Централни Комитета, новкъост Л. И. Брежнев керте латтача ЦК Политбюро хьаькъалерча кулгалца. Шийдукххача тайпарча балха тIехь коггIортигга ю советски халкъо ше чIоагIгIа хьаллоацаш хиларах. Даим котбувлаш хьабоагIача марксизма-ленинизма хьехамца хьалхле а лелаеш, из творчески дегIа а боалабеш коммунизм хьалъяра наькъагIа дуг парте советски халкъ.

БIубенна долаш кердача, 1979 шерачу доал советски халкъ. Цун хьинар айдаьд мехка производительни низаш дIахо дегIадоаладара, экономически, социальни, культурни гIишлош хьалъеча керда доазоваш дахара йола партен халкъен балха денале программа белгалъяьча КПСС ЦК июльски ноябрьски Пленумий решенеша, новкъоста Л. И. Брежнева къамаьлаша.

Къахьегамхоша низ кхо ца беш къовсам лоаттабу парте белгалдаьраш кхоачашдара тIехьа, кхы а лакхагIа айю иттлагIча пятилетка планаш толаме кхоачашин тIехкхоачашин ара тIехьарча социалистически ялъа байракх. Сийле а хоастам а хилба шоана, деза дай-мехкахой, вай сийлахь-йоккха Даьхе бахьан долаш оаш хеналe къахьегарах!

1979 шера марте СССР Лакхехьарча Совете хоржамаш хургва. Советски нах хьаьнсарча Коммунистически партена гонахьа айхха кхотабалар, социалистически демократи котьалар кердача тайпара къаьгга хьахьоккхаш дола хIама хинна дIаоттал да уж.

Деза новкъостий! Кхохкам кIаьдбелга дIахо дегIадоаладара, герзаш декхара, халкъашта юкъера машари доттагIали чIоагIдара тIадерзадаь КПСС-ой Советски пачтахьалкхенои хьинаре арахьара политически гIулакхаш чакхдаьха шу дар 1978 шу. Советски Союзо, вежарашха долча социалистически мехкаша, планета тIарча машар хьалттдолча деррягача низаца къахьегаро, кхохкам кIаьбара дукхьарчарна ца довшше а, лаьттан тIара машар кхы а тешаметIа хилийта вIаштIехьдаллийтар.

Дунен халкъашта юкъера вай Даьхен хьаа цIакхха ца хиннача тайпара чIоагIа да. Империалистийн царна тIехьа латтачара леладу агрессивни тийша балхаш цIенкаштта юха а детташ, вай дIахо йодача хана а де мел доагIар дергда Советски наха хIама хьакхолла машаре къахьегам Iалашбара, социализма мехкий содружество чIоагIъяра, дерригача дунен тIа машара гIулакх чIоагIдара. ООН Генеральни Ассамблее Советски Союзо оттаьча машарерча инициативаша, Варшавски Договора юкъе дакъа лоацача пачтахьалкхений Политически консультативни комитета Деклараце дунен халкъашта юкъе цхьана гIулакхаш леладара керда торонаш хьаела, уж халкъаьца чIоагIа хьаллоацийш я.

Советски наха кердача шерара моаршал дохьийт социалистически мехкашкарча къахьегамхоцка, империализмана, расизмана, реакцене тIемаш дукхьала къовсам лоаттабеча берригача коммунисташкеи демократашкеи, керда вахар дуллаш доахкача къонача шоай лоIамерча пачтахьалкхений халкъаш, машара, демократене социальни прогрессан тIехьа латта цIена дог-уйла мел йола берригa нах даькъала бувцаш лоаца боакх. Нийсхон тIехьа лоаттабеча къовсаме цар керда толамаш дахар лов!

Деза новкъостий, доттагIий!

Советски Союза Коммунистически парте Централни Комитето, СССР Лакхехьарча Совета Президиумо, СССР Министрий Совето Керда шу дегтIара даькъала дувц болхлой, колхозхой, интеллигенце, кхалнаьха, кагирхой, революце, тIемеи къахьегамеи ветераний, вай Даьхен сийлен доазоваш фе лорадеча вай сийзахьча бIухой. ХIанз къахьегама е тIема цосте латтараш, наькъагIа болхараш, форда тIа е-сигала бараш, дай-мехка гаьна болаш болх бераш дег тIара даькъала бувц оаха!

Шо, шун дезалаш, деза новкъостий, ираз долаши дог делаши хахалда! Могаш-маьрша хилда шо, къахьегаме, дешача, кхолламе керда толамаш доахалда оаш!

Лаьттан тIа даим машаре сигале хийла!

Керда шу даькъала, керда ираз хилда шун!

КПСС ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТ — СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМ — СССР МИНИСТРИЙ СОВЕТ

Дош кхоачашдаьд

БIУБЕННА ГIА БОАХ

Вейна ма-харра, СССР керда Конституце шу дизачул тlехьагlа Ленина орден лелаена тха «Грознефть» производственни объединене коллективо, пятилетка хьалхарча кхаь шера программе ханал хьалха кхоачашье, йиъоагlа квартал тlехьертта къахьегарца белгал а яьккха, пятилетка диъагlача шера толаме болх бергболаш кlоагlа лард йолла лаьрхlа йола инициатива дlа а йолаь, из лелладара тlаьхьийкар Нохч-Гlалгlай АССР промышленни предприятей беррига къахьегамхой. Цу дьиъе мехкдаьттахоша доккхий декхараш тlа-ийцар: шу чакхдоалац планал совгlа 25 эзар тонн мехкдаьтта даккха, валови продукци арахецара пятилетка кхаь шера план Сийлахь-боккхача Октябра 61 шу дузаш кхоачашье а шу чакхдоалаш планал совгlа 19 миллион сома кlоагlа йоаца из дlадала а.

Тахан республикерча къахьегамхой Керда шу даькъала а дувцаш, оаха дlакойт оахош тlаийца уж доккхий декхараш тlехкхоачашдаьнгех дlаьо йодача хана вай Даьхен Iанама ресурсех бизза лайде кlоргара тоьай иаза хьинари ца кходаш къахьега тхоаш кийча хиларь.

Йоккхача дагагlоаленца белгалдоаккх оаха, «Пятилетка кхоалагlча шера — хьинаре къахьегамlа» яьхача оахош социалистически яхь дlайолаеш тlаийца доккхий социалистически декхараш тlехкхоачаш а деш, тха объединене коллективо мехкдаьтта даккхара план ханал хьалха, 25 декабре, кхоачаш а еш, планал совгlа 120 эзар тонн мехкдаьтта даккхари хlаьта, ишта газ яккхара план 21 декабре кхоачаш а еш планал совгlа 70 миллион кубически метр газ яккхари. Хlаьта объединени бlарча хьайийцача 1978 шера бурув тохара план 10 декабре кхоачашъяьй, планал тlех 17 эзар метр кlоарга бурув текад.

Сийлахь-боккхача Октябра 61 шу дизара сийленца некъдахен 1978 шера план ханал хьалха кхоачашьен оаха кхайкаьхча инициативана жоп луш да шера план ханол хьалха кхоачашьярал совгlа, объединене бурув тохара балгий 5 управлени, 3 цех, 42 буровой бригада, скважинашта текущий капитальни ремонт еш йола бригадени дийна хьалхагlа дега 1979-ча шера чотах къахьегаш хилар.

Мехкдаьттех гваи дуккара лачкаьалкхаи пдани тlаийца социалистически декхараш объединена еррига производственни подразделенеша толамца кхоачаш тlехкхоачаши дарa доккха новкъостал дир 1978 шера чакхьакхача геолого-технически организационни мероприятеша.

Чакхьаькхача 1308 геолого-технически мероприятеш цхьайтта бетте 174,2 эзар тонн алсамдаьккхад кьадоаца мехкдаьтта.

Белгалдоаккха доагlа, скважинашта капитальни ремонт еча бригадаша шера план Сийлахь-боккхача Октябра 61 шу дузаш кхоачашъе тlаийца декхараш 30 сентябре кхоачашдаьнга.

Уж деррига толамаш доахача къаьстта белгалъьянний мехкдаьтта промышленносте Министерства дикагlйола Малгобекски УБР-ера Г. Щ. Хантемирови Горячеводски УБР-ера С. Щ. Лорсанови бригадаш, ишта республикански эзье котъьяна Старогрозненски УБР-ера В. Д. Шевцова, Грозненски УБР В. Ф. Мельникова, Карабулакски УБР-ера Ю. М. Моврсова вышкомонтажни бригадаш, ишта кхыяраш.

Ленина орден лелаеча «Грознефть» объединене къахьегамхоша шоай декхар лоархl дlакхо йодача хана а хьъе баьинераша юкъе хьалха хулга, парте XXV съездо белгалъе йоккха программе йизза чакхйоакхинга.

Э. СОРОКИН,
Ленина орден лелаеча «Грознефть» производственни объединене генеральни директор.

ДУКХАГIА А ДИКАГIА А

Гl. Ахриева цlерагlча назрановски «Электроинструмент» завода коллектива болам шерра хьал а лаьца, «Пятилетка кхоалагlча шера — хьинаре къахьегам» яхача девнагlа къахьега йолаелар республикерча промышленни предприятей коллективаш.

Тха завода коллективо социалистически декхараш тlаийцар шера планал совгlа 300 эзар сома мехка лакха дикал йола продукци арахеца, пятилетка контрольни цифрех лаьрхlачул дикагlа продукци арахеца.

Тха завода машинашьераша шоаш денна дош ханал хьалха кхоачаш а дьа, дегаш гlоздьнна дезду тахане керда шу. Дlадахача шера 8 декабре шоаш тlаийца декхараш толамца кхоачашдарах рапорт делар цар. Валови продукци арахецара пятилетка кхаь шера контрольни цифраш соаьке 25 октябре кхоачашйир оаха. Продукци мехкала яккхарех къахьегама оасарла лакхъяри кхаь шера план 15 ноябре кхоачашйна. Хlаьта дlадахача [illegible]

[illegible] шинеш, окрасочни агрегаташ, кхыяраш. Пятилетка хьалхарча кхаь шера планал совгlа оаха арахийцай кхо миллион сома мехка продукци.

Уж къахьегама толамаш хьехиннад керда низамаш производствана юкъейхуларах, болх беча цехашта производствашта реконструкци ярах. Хlаьта тlакхийттача продукцех 78 процент яр къахьегама оасарле лакхъярах тlакхийтта я.

Предприяте технико-экономически хьонмамаш тlа-тlа тоадаре дукха кердадараш производствана юкъеяккхал оаха. Церех а оперативно производственни планирование прогрессивни методаш, кхыдола кердадараш. Цар болхе кlоазигагlа хоайт заготовкаш, полуфабрикаташ, инструменташ, приспособленеш кийчъяра. Хlана цехашка биззагlа пайде нийбу технологически оборудованех, духхьал цун чотах къахьегама оасарле 20 процент лакхъяннай.

«Тlехьабусараш» боацаш бе болх» яхача девнагlа къахьегаш завода 1400 болхло [illegible]

[illegible] С. М. Евлоев, автоматчикаш Р. Гизатулин, А. В. Колоев, В. Кузелов, кхы дукхабераш а. Цехашта юкъе хьалха я Б. Цуровн, М. Костоевен керте латта механически сборочни цехий коллективаш.

Укх иттагlча пятилетка къаьстта шийа сий лакха поттадеш хьейоагlа тха завода коллектив. Чlоагlа хоатташ дийне дlаэцаш я электросверлильни инструменташ, шлифовальни машинаш, краскона-гнетательни бакаш, кровельни ма[illegible]

[illegible] бац нормаш кхоачаш ца еш, уж а керда балхе хьийца нах ба. Уж сагна бараш ца хилийтара къаьстте церна тlачlоагlонца 50 ьакамча.

КПСС ЦК ноябрьски (1978 ш.) Пленуме решенеш дегаш гlоздьъхача хьинар айденнача тха завода коллективо чlоагlа гlадъяха дезду керда шу.

М. ЗУРАБОВ,
Гl. Ахриева цlерагlча назрановски «Электроинструмент» завода директор.

Тха интервью

Тха корреспондента кор делар туризмай экскурсейи областной совета председатела заместитела Овсянников Борис Георгиевича.

Хаттар: Сенца белгалдаьлар шун балха тlа дlадаха шу?

Жоп: Дикка тоадир оаха туристаштен экскурсанташтен гlулакх делга, цох лаьца салоlаш хиндарашца баркал яхаш дукха каьхаташ яздаьд тхога. Духхьашха «Беной» яхача турбазе дезаляшпа салоlаргдола гlулакх вlаштlехь даькхар оаха. Цудухьа укхаза кийчйир спортивно-ловзара площадка, игротека, библиотекс lалашдир берий литература.

Дегlаухха наьха хьалташ диззагlа кхоачашдара, цу даькъе юрташка бахача наьха дараш а долаш, городе Гудермесе хьайийллай экскурсионни бюро. Совета автобоахама болх а дикка тоабелар. Соакка «Грозный», «Беной» яхача туристски базашкара бытови хьалеш тоадир. Укхаза болх беш я «Союзпечата» киоскаш, дезал бел таьна хиларах царна туристий буваьм хила йиш йолаш городашта юкъерlа буваьма телефонаш оттаьй туристски базашка.

Хаттар: Малагlа экскурсионни керда маршруташ хьайийллар дlадахача шера туризмай экскурсеи областной совето?

Жоп: Пятилетка кхоалагlча шера «Кобански культура хьай иьдпача» яхача темах керда хьайийллар Даргавски чlож яха экскурсионни маршрут, Куратински «Чlож» маршрутагlа экскурсешка ахаре дола литература ийцдаьа, из я хlирий къаман литература хьаккхелла Коста Хетагуров ваь моттиг. Грозне хьайийллай «Грозный» — музыкально-театральни» яха керда экскурси.

Хаттар: Малагlа уйлаш, перспективаш я шун укх кердача шера?

Жоп: Областной совета организацей коллективаша шоай деррига низаш царгlдоьхаргда шера план кхоачашъяра. Лоалхарча йолча Кхылбасела - Хlирий Дагестански республикашка хьала яра хьалларгьа моттигера керда экскурсионни маршруташ. «Цу деной сий доврган» яхача темах Кочубей йода керда экскурсионни маршрут хьелларгья. Транспортни маршрутана туристашта гlулакх делга тоалургда. Лоаманка № 102 йолча ерригсоюзни маршрутанка гlаш лелача туристий бытови хьалаш тоадергда.

ПРОДУКЦИ — ДИКАЛА ЗНАК ЙОЛАШ!

Укх тlехьарча шерашка хьинар айденна къахьег республикерча промышленни предприятей болхлоша арахеца продукци ма-могга дикагlа хилийта гlерташ. Цу балха тlа дикка кийоалаш нахдаьяьлаб уж тахьарча кердача шера. Хlана республике арахецача 118 тайпарча продукцена пачхьалкхен дикала Знак еннай, царех 42 изделе кхекъа ахана товарех я.

Шоай хийцъу продукци дикагlа тlехдиеш яра иа хиллйтара тlехьа дукха къахьийгад Грозненски «Электроприбор» завода коллективо. Цох доккха беркат даьннад. Цига арахеца электрофотографически аппаратна «ЭР-620Р» яха копировальни множительни аппаратан пачхьалкхен дикала Знак йолаш я. Вай мехка моттел, Польша, ГДР, Венгре, Югославе, Иране, Греце, Монголе, Болгаре, Кубе, кхыча дукхача моттигашка а дика йоаза я уж. Ишта йола продукци кийчъяча цхьакка тайпа саьхьт ца нийсдоийтал болх беш я Гафаров Харис Абдулович керте латта слесарий-сборочный бригада.

«Тlехдика яра яьа йиш яц лораштa лахрlа кийчъа продукци» яхача девнагlа къахьегаш ба Гудермески медицински инструментий завода ампульни скарификаторий хьасча участка болхлой. Кхаь тайпарча продукцена пачхьалкхен дикала Знак хьоанний укхаза. Из толам боаккхача дика къахьийгад вышкагlйолча мастер Быстрицкий Юре, профилировщика Мучаев Саид-Мохьмада, штамповщикаша Гребанов Владимира, Аверин Владимира, заточника Суриева Сайдас, бригадира Ахбиев Йахье.

Грозненски швейни производственни объединене 38 моделах тегача барзкъашта пачхьалкхен дикала Знак хьоанний. Шоай лаьду деррига барзкъаш тlехдика яра хилийтац хlиннаш тегараша Джабраилова Хьалимата, Мурдалова Нурас, Исраилова Хьавас. Цар тегача барзкъашта ОТК болхлоша тlехьожаш доттабац.

СУРТАШ ТlА: (аьрвера чу тlа, аьрдехьара аьттехьа) «Электроприбор» заводера слесарий-сборщикий бригадир Х. Гафаров, контролер А. Шмырина, швейни производственни объединенера Хь. Джабраилова, Н. Мурдалова, Хь. Исраилова, (лохера чу тlа) медицински инструментий заводера вышкагlйола мастер Ю. Быстрицкий керте латтача участкера болхлой кийчача продукцига хьожаш ба.

М. ПЛИЕВА сурташ.

ДИКАГIБАРАШ — ПАРТЕ МУГIАРАШКА

А. Шерипова цlерагlча ГНПЗ партийни организаце укх кердача шера къаьстта уйла тlайохийтаргья кагирхошта, хlана аьлча, царех ба дукхагlа бола керда общество хьалъераш.

Шоай резервах денал долча гlонгаш лоархlам лакхберa йоккхо а еш, заводе партийни организацена хlара денна тlахьожам лоаттабу комсомола гlулакхашта. Цехий комсомольски организацей секретарех 50 процент парте членаш ба. Укх тlехьарча шин шера чоаза дукхагlа хиннаб цехий комсомольски организацей секретараша юкъера парте бераш. Хlаьта группкомсоргашта юкъера коммунисташ 5 процентагара 15 процентага кхоачаш дукхагlа хиннаб. Дикагlа бараш тха партийни организацена телар комсомоля. Укх тlехьарча шин шера парте хьачуийцарех 90 процент комсомольцаш ба. Къонача коммунисташа дlахо а болх бу комсомоле, цу тайпара партийни ядро йоккха а еш.

Болхлой класса юкъера дикагlа бола нах парте хьачуэца хьахоржаш хlарачена къаьст-къаьста болх бара партийни организацеша шер[illegible] мольций лоархlам лакхбара, торо хулийт КПСС членалла дlачуэца дикагlа бола болхлой хьахаржа.

Заводе кагирхошта политика хьехара гlулакхи йоккхагlа хиннай партийни влияни, политически дешара юкъе эзар 120 комсомолец. Кружокашта нуйгалдераш мерттерча дааьъо коммунисташ Т. М. Кадиев, Н. О. Галина, Г. Симоненко, П. В. Плешнов, кхыбараш ба. Дукхача коммунисташа (С. Н. Хаджиев, В. Н. Квиткин, В. Н. Шиоьяо, кхыбараш) кагирхошта каст-каста лекцеш еш.

Партийни организаце къаьстта уйла тlайохийт моттигерча къамех йолча кадрашта кхалнахаи юкъе беча балха. Масала, КПСС членалла хьачуяенача 23 комсомольцах 18 процент нохчийн гlалгlайи, 50 процент кхалнах ба. КПСС члений беррига кандидаташта общественни гlулакхаш тlадехк, хlаьта уж кхоачашдарга хьесапха хов новкъостий КПСС членалла дlачубахара мел дика кийчбеннаб.

Массаза а яхар мо, КПСС члений кандидатали членалла дlачуэц хьайийллача партийни собранешка, дlачуэцарех доахка дика гlулакхахьи кхоачамбоацараш белгал а доахаш.

Дукхъа къона коммунисташ (Д. Д. Щербина, Р. Д. Исмаилова, кхыбараш) хилкъа депутатий Советий депутаташ ба. Кагирхоех теш заводе. Юкъерча звеной кулгалхоех 30 процент къона бараш ба.

1978 шера июле кадраш ца тоъарах чlоагlа халача хьал тlа яр 17-гlа установка. Завода партком КПСС члений кандидаташка кхайкар цу халача участке балха бахара уж тlахьехаш. Из тlахьехам хьал а лаьца, цу сахьате установке балха бахар кандидаташ А. Акимови, В. Дулини, цу участке болх бара кийчбаь шоаш бохцашеха а. Хlанз массех шу дlадаьннад даим кандидатийн къонача коммунистийи балха лостам телаш йолча Л. Ф. Головатаяс председателал а деш къонача коммунистий школо болх бу.

Ленински зачеташ хул заводе, хlаьта уж — комсомольцаштен кагирхоштен коммунистически кхетам балара система лоархlаме дакъа.

Кагирхошта кхетам луча боккхача лоархlаме да къахьегамца кхетам балар. Кхеьтама балхах йоккха моттиг къоастаю къона нах къахьегаж дукха безаргболаш хьалкхебара. Цу гlулакха деддеш белгалдоах болхло а кхина дlаоттар. профессех дикагlа бараш хьахаржара конкурсаш ю. Чlоагlа уйла тlайохийт оаха кагирхошта юкъе лелаю социалистически яхь дегlайоалаяра.

1978 шера доккхагlдола декхараш тlаийцадар заводерча 72 къонача болхлочо. Лоацца аьлча, цу шера кlеаига болх баьбац кагирхоша.

Цхьабакъда, тхо деррига дешаш къоастадаь а даьннад, кхы тха цхьаккха проблема а яц аьнна ала йиш йолаш дац гlулакх. Цкъаза Устав телхадеш а хул юкхьанцарча партийни организацешка, парте мугlарашка хьачуухарий политически, моральни, кхыдола гlулакхаш миштад боккъонца ца хьожаш ханаш йоагlа. Масала, шоай кандидатски ха чакхьаккха магенпар Баулина — Г-24 установка вокхагlволча оператора, Л. Н. Хизриевна.

Кердача шера цеховой партийни организацешка партийни вахара ленински нормаш кхоачашъергйола гlулакх де а боккъонца йолча коллективизман новкъосташха долек, принципиальни критикен самокритикен ергйола. Хlара коммунисто хьинаре вахара позици хургйола хьал вlаштlехьдаккха а хьожаргья зачашъяь яккха а.

Б. ШАГАЕВ,
А. Шерипова цlерагlча ГНПЗ партком секретарь.

Кlоарга лер юташ

Вай вахаре баркате дараш йита къейладьннад 1978-гlа шу. Цу шера кхыдарал чlоагlагlа сай дег чу дика хlамаш белгалдеш ез агара хьалха хьоахаергья парте ЦК ноябрьски Пленуми СССР Лакхехьарча Совета X-гlа сесси.

Сесса балха юкъе дакъе лацаро кlоарга лер йитар са сагlетам чу. Хlана сейца цхьана болх беча нахах етталуш, къахьегама коллективашка хулаш, пачхьалкхен lаьдала лакхехьарча органе шоай вокал хилаи са лаьрхlача нахаца къамьал деш соне къаьгга гу, мел чlоагlа уйла тlаьхийта lомаю цер КПСС ЦК ноябрьски Пленуме СССР Лакхехьарча Совета тlехкъарча сесса материалаш.

Парте ЦК ноябрьски Пленуме КПСС ЦК Генеральни секретара, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатела новкъоста Л. И. Брежнева хlара дош къаьгга долаш дийча къамеало хlара советски сага хьинар совдаьккхар. Цо лостам белар мехка парламента сессе балха а. Оаха, СССР Лакхехьарча Совета депутаташа, белгалдьнхар пятилетка хьалхарча кхаь шера беча балха итогаша вай мохк коммунизме сийрдача къоаненга бухь билла бодаш хилар къаьга хинга. Халкъо кержача вайалаша деррига а терхадеш къоастедир халкъе боахам дlахо дегlабоалабера, халкъа вахар тоадара, социалистически яхь шерагlа йоерилара тlадерзадаь тоадам болаш доле гlулакхаш чакхдоахилга.

Цу деррига а чlоагlбу укх кердача шера кхы а хьинарегlа, кхы а оасарегlа къахьегарца боле безам.

Л. ЧЕРКУНОВА,
СССР Лакхехьарча Совета депутат, СССР 50 шу дизара цlерагlча Грозненски химически завода аппаратчица.

КЕРДА ШУ — КЕРДАЧА КВАРТИРЕ

Са вахаре чlоагlа белгал йолаш хилар соахкарча августа тхьоалагlа ди. Цу дийнахьа Ленина цlерагlча улице 125 дезала лаьрхlа керда хьалдаьча цlагlа ваха дlачувахар со. Из хьалдаьд Нохч-Гlалгlай гlишлошьеча управлене № 2 йолча гlишлой-монтажни управленерча социалистически къахьегама турпалхочо Хаджиев Шамсудина кулгалдеча бригадо.

Геттара дика я тха квартира, доккхий, чура сийрда да цlеноиш.

Шоай урокаш кхыдола гlулакхаши де йиш йолаш къаьстта шоай цlа да берий. Хlаьта со а па хlанз цамогаш болча наха дикагlа дарба дера хlанзарча медицина говзал кирасрзае йоккхий торонаш йолаш.

Каст-каста балкона тlа вьиша салоlаш, вай города хозалах доаккхал деш вагlаш дагадоах сона, мел дезал хургба кердача квартирашка баха хайша, беррига мохк хьайийцача? Геттара дукха ба! Вай хьамсарча партен правительстван бахача наьха цахаддаш еш йола йоккхо бахьан долаш да из деррига а.

Уллув хьатlанхетта хьаьтика я тха цlенна кlал, юке я почта, кхыча городашца, юртаца къамьал ду пункт.

Вай халкъа цахаддаш цар еш йолча йоаккхонах хьамсарча партеи правительствани дег тlара баркал ала безам ба са.

Н. ВАНХАЕВ,
№ 2 йолча горбольница зор.

Нохч-Гlалгlай гlишлошьеча управлене СМУ-5 бригадашта юкъе эттара хьалхарча пятилетка кхаь шера план СМУ-5 Денисултанов Хlарон керте латтача бригада кхоачашйир. [illegible]

СУРТА ТlА: (аьрдехьара аьттехьа) бригадир ХI. Денисултанов, [illegible] Н. ПЛИЕВА сурт.

МЕХКДАЬТТАНА ТIАКХОАЧАРГБА

Хьалхашка латта декхараш диза кхоачашдарца дезду укх кердача шера цlей Магlалбикерча УБР начальник Картоев lийса волча бригадерча бурувдеттараша. Соакка мехкдаьтта лохаш [illegible] техад цо укх тlехьарча кхаь шера, еррнтача иттагlча пятилетка план 9655 метр йолча. Кхы цаiн эзар метр бурув техача шоай пятилетка кхоачамъяь йоал мехкдаьтта лехараш.

[illegible]

лаш хьабоагlа бурувдеттараш Тюленинов Николай Матвеевич, Хазбиев Ахьмад, Муружев Баболи, бурувдеттарий гlончаш Шовхалов Салман, Саутиев Эдалгири, слесарь Петрикеев Алексей операторколлектор [illegible]

Хlанз Харбижина 15-ча скважине мехкдаьтта лохаш бурув тохаш я бригада. Пхи бутт мара бац цу кердача скважино болх дlаболабь. Хlанзалехьа 3104 метр кlоарга бурув тоха вlаштlехьдаьннад бригада коллектива, графикагlа даьрхlача 1980-ча шера июль бутт чакхбоалаш 5250 метр кlоарга бурув тоха дезача.

[illegible]

А. ВАСИЕВ.

ЛАЬТТАН ДА

ОЧЕРК

Тхьо шу дахнад Кодзоев Гиспой Бахьаудина «Октябре 40 шу» яхача совхозе болх бу, царех барайтта — хьажкIаш кхеяра дIадениад. Совхозе эттара хьалха доккхийча кхашка уш лелае йолалир а Бахьаудина звено яр. Кулгашца болх беча звенош 30—40 гектар кхаш леладора. тIаккха механизатораш 180—200 гектар долча доакъош тIа хьажкIаш кхее болабелар. Царех цаI вар Кодзоев а. Цунна дика хов ий культура мишта лелае еза. «МалагIа шу да хьажкIаш леладеча ханах Iа къоастадеш белгалдаьккхар?» — аьнна хаьттача, Бахьаудина дуйц:

— 1963 шу. Цу шера къаьстта чIоагIа лерхар вай шехка хьажкIаш лелерашта юкъе социалистически яхь. Тха звеноца кхо саг вар: гусеничи трактора тIа сменагIа болх беш шиъ вовкъости «Беларусаца» сон. 200 гектара тIа дIайийра оаха хьажкIаш. «Круг Грозненский» яхачеи «ВИР-63» яхачеи шин сортах дар фу. Совхозе эттара лакхагIа хьувкъам тха кхай тIара баьлар — хIара гектара тIара 67,5 центнер. Еррисроссийски социалистически яхье хьалхарчарех цхьа моттиг яьккхар звенос. Из баьхай долаш дипломаши ахчеи совгIати делар звено членашта, сона цул совгIа «РСФСР дикагIвола хьажкIаш лелаерхо» яха Знак а елар.

— Новкъостал даьр агротехника яр, — йоах механизатора.

Цунна тIехьарча шера цIаьхха лохбелар хьувкъам — хIара гектара тIера 55 центнерага кхоачаш. Къаьстта хало Iоаша еяаш дера механизатораш 1965 шу. ХIаьта дIае йолаьяр районе керда культура — шекара свеклаш. Царца хьакхашта баланза болча наха хаьар свеклашта малагIа гIулакх маца де деза. ДукхагIъяраш, оасаро хIал а йите, йовра хьатIайоаллашехьа я.

Лаьттанцара болх дика боавча Кодзоева звенона а елар леле 120 гектар свеклаш. Уж йоллашехьа я. 180 гектар хьажкIаш а кхеерг йолаш. Дукха къахьегам бер из кхаь сагах латтача дIамигача коллектива. ХIаьта а бIу къожабаьвар механизатораша.

Свеклашта гIулакх де яна техника яцаш тоьал. Цу хана совхозе керда культиватор йоалайир. Шаьрача лаьтта болх бе лаьрхIа йола из агрегат тарлоцар боеннаши довкъаши долча кхашка. Цхьайолча боесра из Iо а тохе, шерача урсаша еррига баьноагIаш телар.

Оасар деш йола цун механизм эрталькхка тоае лаьрхIар Кодзоева. Лоаххьнча урсашта меттел йоархIаш тела шт лаппа а оттаьь, мугIарашта юкъе леларгдола урсаш лоацдир. Ма-аша тоелар культиватор. ЧоагIа новкъостал дир керда культура хьувкъарча цу гIулакхо.

ГIуйре чуеразача хана хIара гектаро 250 центнер мерза оалаш делар, планагIа 150 центнер мара ца хиннача. Цхьабакъда. хьажкIаш гектара тIара 49 центнер мара яликар фуалъяькха лаьрхIача. Звено членаша чIоагIа къахьийгадале а.

Цул тIехьагIа хиннад шераш 50, 55 центнер, цкъаза кIезигагIа а хьажкIаш гектара тIара йоахаш. Бакъда, совхози укх шереи миссел лоха хьувкъам хьалхагIа хиннабац. Из совхозе меттел еррига районе а хилар ниттта.

— Тхо вIалла ялат хургда мотташ а дацар, — йоах на ха дага лувцаш совхоза паркома секретара Арчаков Кермий Хасолта, — еррига вIаьсти йокъал лаьттар. тIаккха цIаьхха, ахка даьннача тIехьагIа кхоча ялат чуэца доладеча хана, дотIаш доладелар. вIалла ца а соцаш. Гаьнна тIехьадахар ялат чуэцнига районе. ХьажкIий фийг вIалла чIоагIбеш битацар йоачаша.

— ХIаьта а, — йоах парткома секретара, — совхоза дикагIболча механизатораша Кодзоев Бахьаудина, Даурбеков Яхьяс, Гелисханов Ювсала, Дахкильгов Жарапа цу хьалашка а дика ялат кхедир. — Эттара дукхагIа хьувкъам соакха Кодзоева кхай тIара баьлар — 38,3 центнер хIара гектара тIара, хIаьта укх шера — Даурбеков Яхьяй кхай тIара баьлар.

Укхаза а новкъостал даьр агротехника яр. Механизатораша шоаш а йоах из. Гураха деца болабир ялат хьувкъадара лаьрхIа бола болх. Звено членаша Хучиев Исраилев Куркиев Бамат-гирей 27—30 сантиметр кIоарга аха яьвар. ВIаьсти йоаллашехьа а оахамцара тIоадал дIакъоалаш махка баьккхар. Кхай юкъе йоккъаш ца юташ йола культиваци йир дерригача кхай тIа. тIехьа махкаш а долаш. Ялат дIадувлга, цул тIехьагIа кхайна яна гIулакх делга — вIедар хайханехьа дир.

— Къаьстта теркалъе еза махкаш доаха ха, — йоах Бахьаудина. — Массаза а хьажкIаша болх беш хьабоагIача наха а къердаш да из доп. Аз яйса зийнад: къоадаена сигале йолча хана, кхыметтел геттара Iуйрийна, тхир дожалехьа баьккхача махко хьажкIий хоаха хенилташ кегду. ХIаьта ди айденначул тIехьагIа, малх лакхбелча баьккхар яьхча тайпара хул. Цу махко хьажкIаш нагъян. кIезига гIоттьяьде мара. Уж а цу сахьате шоаш хиннача бесса юхаийслу, махка боаккхаш хьо гон тIа валехьа. Хийла хетаденнад сона цу хана: кхы цхьан сахьата мукъагIа дIаьхегIа далара ер ди, аьнна. Нитта хоза, «дийна» хул кха цу хана.

Цу тайппара лайда эц Кодзоева звеное опытах, леденначох, Iилмана карагIдаьннача. Укх шера а иштта баьб болх. Дукха къахьийгад ялат дикагIа хьувкъале гIерташ. ХIаьта а лийрхIар кхоачаш хиланзар. ХIана?

Еро мутIараш дешаш, оаш а хийна хила деза, хьалхарча шерашка даьхачул лохагIа ди звено членаша хIана доаха толамаш. МалагIаш да цу гIулакха бахьанаш?

— Хьалхара «бахьан» — дIадув фу да, — йоах Кодзоева. — «Одесская-10» яхача фух йола хьажкIаш лоамашта юхе уллача тха районе яханац, из массанена а хоаш да. Хоттам во хиннача шерашка къаьстта а. Гураха болх сихбеннача леноша хьажкIий доша бесса IажагIа арIаш латташ хул совхозий хьатташка. Ялат дIайдеча пунктташка дIайихьача цара тIера Iойоакх 40—45 процент. ТIаьда хиларах. Соахка бIарччача гуйренна совхоза уполномочении ваьгIар Пхилекъонгий-Юртарча пункте лаборатое балха тIахьожам ловттабеш. Массехказа совхоза вуллахой шоаш а бахар хьажа. Бакъда, хьажкIаш сихагIа хиланзар цу гIулакхах. Укх шера декабрь болабелча а тIехь чуэцаш яр са кхай тIара хьажкIаш. Цу тIа соахка хинначул тIаьдагIа а яр.

— Зийнадерий Iа, тхоца доавув долаш уллача Пригородни района хьажкIий кха? — хетт сога звеньевойс. Сентябрь бетта хьакха йиш йолаш яр уж. «Югославский» гибрид» яр цар дIайийнар. Хиддаш аьлча, малагIа фу къачахь баньахьа да могаделга Iилмахой гIулакх да. Оаха дерхIачох, тхона хьалхагIа кхача хьажкIаш могие ея. Из — са цхьание уйла хиина Iаь.

ШоллагIа «бахьан» — минералаи удобренеш я. Укх шера оахам дача хана звено кхай тIа хIара гектара лаьрхIа кхо центнер витрозимофос тессар оаха, цул тIехьагIа. хьатIаяьннача хьажкIашта культиваци еш. 50 килограмм гектира доргхIаш колнормка яьй. Геттара кIезига чот я из хьажкIаш хьувкъаяра. Тоьал удобренеш йолча боахамаша 10—12 центнер тосс гектара тIа, цар хьувкъам лу.

— Цхьаькха а да, — дувц дIахо Бахьаудина. — Хьалхедаь ялат ца дойташи хампахьан чуэцилга. Дукха йоалийс хьажкIаш комбайнаш тIехьагIа кхай тIа. Из цхьана тайпара а ца йиш йолаш хIама дац. Механизатораша цIенхаштта новкъостал яа хьалхедаь ялат хампахьан ца дойташи чуэцара. ДIахора «бахьанаш» тха керара да.

Парте Центральни Комитета июльски Пленума белгалдаьккхад, юрта боахаме керттера декхар дIахо йодача хана а ялат дукхагIа кхеделга хилар. ТIайоагIача пятилетке хIара шера юкъера лаьрхIача 238—243 эзар тонн ялат дикха лерх! вай мехка. Цунга хьежа лаккхуш дIадаха деза укх пятилеткахь юхедисача шин шера хьокхамаш а. Цу хьалашка ялат кхедеча хIара боахама, бригада, хIара механизатора декхар да йолча торонех махулла дикагIа пайда эцилга. Цулухьа лаьрххIа теркам дIабехаш да Кодзоевси цун новкъосташен ялат дукхагIа дакхха торо лургья яха дешаш.

Очерк чакхйоалаш къаьстта массехк дош ала лов сона Кодзоев Бахьаудинах шийх лаьца. Из балха сат ва, ахархочун дезале хьал а кхийна. Хьаьнала къахьегари тешаме новкъост хилари бахьан долаш лаьржа цун цIи Наьсарен районал гаьнна арахьа йоаз.

Дукхача шерашка баь болх а лоаркIаш, Советски правительства цунна еннай «Знак Почета» яха орден, Къахьегама ЦIеча Байракха орден. Цунга я «ИйслагIча пятилетка ударник», «Социалистически яхье котвальниар» яха знакаш, мах бола совгIаташ, сийлен грамоташ.

Кодзоев Бахьаудин ТIой-Юртарча юрта Совета депутат ва, хIанз кхоалагIа хержа. Совхоза коммунисташа октябрь бетта шоай парткома член а. хIаьта цул тIехьагIа партийни конференце КПСС Наьсарен района член а хержав из.

З. ДАУРБЕКОВ.

КАРАГIДАЬННАРАША ХЬИНАР АЙДУ

Йоккха яц «Юбилейный» совхоза ферма. 640 бежан цара дац цига, цу юкъе 170 етт а болаш. Зоотехнически боккъонаша дIадехкача тайпара Iунаш ду хьайбашта. Цудухьа лакхача хьокхамашца чакхдаьккхад пятилетка кхоалагIа шу. Масала, пачхьалкхенга оаха дехкад 164 тонн дулхи 450 тонн шуреи. шера план 50 тонн дулхи 370 тонн шуреи йолча. 1977 шера цу ханаца кийсдича 52 тонн дукхагIа да дIаденна дулх.

Белгалдаккха доагIа, тха фермера дерригa хала балхаш механизмашца кхоачашдеш хилар. Цу гIулакхо дика новкъостал ду хьайбай продукци дукхагIа яккхара. ХIаьта коллективера дукхагIбола къахьегамхой йоккха опыти говзали йолаш ба.

Масала, социалистически яхье массаза а хьалхарча метте я Къахьегама ЦIеча Байракха ордена кавалер доярка Хамбахмалова Закият. ХIара Iаттатара 4 эзар килограмм гаргга шура яьккхай цо, шеро план 2800 килограмм йолча. Цунна тIехьа боагIа хIара Iаттагара 3400 — 3800 килограмм шура яьккха дояркаш Калачова Прасковьяи Исаева ТIауси. Иштта 1978 шера 3 эзар килограмм шура яьккхачарца ба Мухтарова Алла, Магомадова Iаби.

Дика да Iаьсий леладерий толамаш а. Демисултанова Букуси Вахабова Нураси кхоабача хIара Iасилта дийнахьен буси юкъера лаьрхIача 550 — 600 грамм дулх тIаккхет, план 400 грамм йолча.

ДоагIача тайпара Iунал ду хьайбашта къаьнача беша Iуно Арсемиков Салауде. Оттаьь рацион тоьлха ца еш кхоаб доахаи. Цудухьа цун групперча хIара Iаттагара 3150 килограмм шура яьккхай дояркаша шера план 2550 йолча.

Къаьстта йоккха терко ю оаха дулха дIадала доахан кхабара гIулакха. Дукха хе йоацаш хиннача КПСС ЦК ноябрьски Пленуме ше даьча къамаьлаца вон. Леонид Ильич Брежнева аьнад: «...Массанахьа а хьайбаш чуоттадаь дика дорстаделга, уж еццача боарамагIа торадаштен болхлой поселкаштен лоаттаделга вIаштIехьдаккха деза».

Из указани тха коллектива йола балха программа я. Пачхьалкхенна дIалуш долa доахам планагIа доагIачул дерстагIа долаш дIателаро тIехкхоачашъяьйтай тхога дулха план. Уж кхоабаш тха боахаме къаьстта бригада я. Дзейтов Iийса керте а латташ. ДIалуча хана хIара бежана дозал 380 — 400 килограммага кхоачаш хул, с планагIа доагIачул 30 — 50 килограмм дезагIа.

Хьайбашта цхьан шераш ах шераш йоргта кхоачаш хиллал доакъар да тхога. Тахан арча дийнахьа ферме я 3200 тонн совгIа силос, 320 тонн йол, 280 тонн концентрированни доакъар. Дукха ха йоцаш болх бе йоласинай доакъар кийчдеш йола керда цех. Хиннахьа тоальй базаш. Цу тайпара, Iаьо зинаш йола кийчо дика яьй совхоза коллектив. Цудухьа дIадахача шера планал совгIа оаха пачхьалкхенна дIаденнай 60 тоннал тIех шура. хIаьта дулх — 105 тонн.

Тха хьайбаш леладерий дезаш. кхьча доакъошкарча болхлой яр сайна. «ТIехьабусарош боешаш бе болх!» яхер я.

Б. ДАДАЕВА.
Грозненски района «Юбилейный» совхоза керттера зоотехник.

Республикера кхийола предприятеш санна къахьегама доккхийча толамашца кердача шера кхаьчера Грозненски ацетонови завода дукхача къамех болча махах латта коллектива а. Продукцена реализаци яра кхаь шера план 1 декабре кхоачаш а еш кердача шера чотах 2 миллион сома маьха продукци арахеца вIаштIехьдаьннад цун.

Из котало йоаккхача шоашкара хьокхам телаш къахьйгарех ба сурта тIара (аьрдехьара аьттехьа) Iодайша бакIараш: Н. В. Есаян — фасовщица, А. В. Эдильгириевa — фасовщица, уралаттараш: Л. А. Урусова — доазаве — фасовщица, уралаттараш: Л. А. Урусова — торощица, Ф. С. Ключко — слесарь, М. С. Тагиров — грузчик.

И. ПЛИЕВА сурт.

Толамаша дог гIоздоах

Парте XXV съезда решенеш кхоачашъеш хьинаре къахьийгад пятилетка кхоалагIа шера М. Горький цIерагIча МагIалбикерча совхоза къахьегамхоша. Цо торо ennaй дикача балха хьокхамашца шу чакхдаккха. Совхоза хьалхашка латта декхараш толамца кхоачашдара йоарналча социалистически яхье хьалхарча мутIарашка хьинаб кхаш леладераш. ПланагIа 1000 тонн доаха дезаш хиннача укх шера совхозо пачхьалкхенга дехкад 1200 тонн ялат. Толамца кхоачашдаьь кхаь шера декхараш а. Пятилетка хьалхарча кхаь шера планал совгIа Даьхенна дIаденнад 660 тонн совгIа ялат.

Цу толамех доакха дакъа доал коммунист Мартазанов Махьмад начальник волча мехотряда коллектива. Отрядера механизатораш ба ялаташ дIадувш, царна Iунал деш, уж чуэцаш дерригa кхашкара балхаш чакхдаьккхараш. Укх шера социалистически яхье эттара дикагIа хьокхамаш даьхараш юкъе ба комбайнераш Аушев Мухарбики. Даурбеков Двуд, шофераш Чаплинов Хьасан, Костоев Мовла, Галиев Рамзан, дукха кхыбараш.

Дика йоанко яьй механизатораша совхоза хьайбашта доакъараш Iалашдара гIулакха а. Шера планагIа лаьрхIа хиннача дукхагIа гIоза доакъараш кийчдаь. ХIаьта доахана Iадоакхкача моттигашка 5600 тонн хьажкIий силос дIаелла, план 2333 тонн йолча, шие шера планал совгIа. Доакъараш кийчдеча къаьстта оасарe болх баьб тракториста Шадиев Хамберда, Мальсагов Беслана. аьлахи чахи арIаш деш хиннача Арчакова Довхана, Балкоева Любас, кхыбараша.

Керда а хиннача перл докхагIа а декхараш да кердача шера коллективана хьалхашка латтараш. Къаьстта а кхашка дIаюоча культурай хьувкъам лаккхара. Цу гIулакха хьалхе а дика лард кийчъяьй. 800 гектара тIа дикагIвола агротехнически ханашка дIадийнад ка бола ялат. Из болх чакхбоаккхача белгалбаьннаб тракториста Киев Аслан, Балкоев Белан, дукха кхыбараш.

ДIадахача шера шоалта хьалхашка латта декхараш кхоачашдаьь соахала доахан леладераш а. ПланагIа 330 тонн шура дIалла езача пачхьалкхена дIаеннай 233 тонн. Доахан кхоабарашта юкъе дикагIа хьокхамаш даьхаш хьабоагIа дояркаш Цароева Тамара, Шейхалиева Люба, доахенга хьожаш вола Оздоев Янсн, кхыбараш.

Совхоза балха керттера лоствм ба комсаш леделга. Пачхьалихен планагIа дIадаха шу чакхдоалаш 500 гектар комсий плантацеш хила езаш яр совхозе. ХIаьта тха вIаштIехьдаьннад укх тIехьарча кхаь шера 609 гектара тIа комсаш дIайоагIа. Соахка бIаьстин аьхкий царна де дезa балхаш хамIехьа чакхдаьхад болхлоша.

Уж балхаш кхоачашдеча хьинаре дакъа доалаш хинаб бригадир Першина Ольга Николаевна йолча бригадера болхлой. Царна юкъе а къаьстта дика болх барие белгалбаьнна ба Чапанова Тамара, Арчакова Марем, Нальгиева Санар, дукха кхыбараш.

Тха болхлоша., специалисташа дика кхетаду. КПСС ЦК июльски (1978 ш.) Пленума юртбоахама къахьегамхошта хьалхашка оттадьча доккхийча декхарашка хьежача, тахана хьокхамаш гаьнна кхоачаш болаш доацилга. Пленума решенеш дикагIа кхоачашъяра совхозе белгалдаьхад кхаши хьайбаши делавара культура лаккхьера де дезараш. Масала. хьатIаоагIача шера дикача фух йола шинараш доалале лаьрхIад совхозе Тайп-тайпарча дукхача балхий компаленс чакхйоаккхаргья дIайийнача хIамай хьувкъам лаккхбара а.

Хь. ДУДАРОВ,
МагIалбикерча М. Горький цIерагIча совхоза керттера агроном.

КОММУНИСТАШ ХЬАЛХА ЛАТТ

«1978 шера план кхоачашди тIехкхоачашди яр а производства эффективности балха дикала лакхьяра лоаттабу къовсам чIоагIбар а дукъа социалистически яхь йоарначара хьатъехьара» КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС-а, ВЛКСМ ЦК-а Письмо ше дувцача хана Октябрьски Революцие орден лелаеча «Красный молот» яхача завода коллектив доккхий декхараш тIаийцар шийна. Машинашъераша, доп делар планал совгIа 300 эзар сома маьха продукци маьхала яккха, еррига объема юкъе дикагIа йолча продукце лоаца дакъа 28 процентага дIакхоачаде, минеральни удобренеш хьаеча предприятешта лаьрхIа аппаратеш арахецара шера задани хьалхарча квартале кхоачашъе. Шоай доп толамца кхоачашдеш кердача шера наькъабаьхкар красномолотхой. Планал совгIа маьхала яьккхай 400 эзар совгIа сома маьхха продукци. ТоламагIа йола мехкдаьтта промысловаи оборудовани кIезига кхаьчаш мехкарча а цу дакъо Къилбаседен районашкарча а мехкдаьттахошка.

Завода толамех зIамига дакъа далаш чон лоаладерий а. КПСС XXV съезда цIерагIча цеха коллектив укх шера массе а бетта хьалхара моттиг лелаьй заводa чухьа лъраьча социалистически яхье. Чон лоаладеча участкаен чон лоаладерашен сийлахьа цIи еннай — Сийлахь - боккхача Октябра 60 шу дизара цIерагIа аьнна. Укхаза, тха цехе, хьахилар парте областной комитето хьалдаьна почин — «Октябра 61 шу дизара — даха доагIача тайпара накъагIоргда». Из декхар кхоачаш а деш, чон лоаладераша заводе эттара хьалха, 7 ноябрь хьатIаотташ, кхоачашйир пятилетка кхаь шера план, къахьегама оасарде лакхьяра чотах планал совгIа делар 200 тонн гаргга лоаладаь чон.

Дукхача къамех болча махах латтача тха коллектив доахача толамий къайле сенах латт? Эттара хьалха из латт, денал дола парторганизаци цехе вIашагIъелла а берьате болх беш а хиларах. Цунна юкъе ва 33 коммунист. Уж ба кадрови болхлой, инженерно - технически болхахой, производстве хьалхалаттараш, коммунистически къахьегама ударникаш. Массе а участкен массе а бригаден ба уж балхаш деш. БерхI мастер-коммунист, цу дакъе В. Васютин, Н. Калигайев, А. Фулиди, В. Кулигин, В. Анпилогов производства организаторaш хиъна ца Iеш, шоай коллективашка бизза бола хьехамчаш а ба.

ЧIоагIа хоастаде мегарг долаш да коммунист газоэлектросварщик Гутенкулов Заур керте латтача халкьа тIехьожамхой гIулакхаш. Вурийтта активист ва цу группе. Ялх участках хIарахьа шиша-кхокха саг ва. Балха план я группа, оборудовани вIаштIехьа яйй, электроэнерги, фо, кислород, газ, хий, Iы дIа мел укийт хьожаш каст-каста рейдашк смотраш ю. ТIахьожамхоша кIезига хIама даьдац металл кIезигагIа дайтара, чон дикагIа лоаладара.

Цхьа-за яр даьта лаьттен гIуми, отвал оалаш йола хIамаш, грейфераца самосвалаш тIа а ютташ, дIакхуьса дIакхухьаш. Баьча тохкамо гучадаьккхар, иштта цхьа рейс йича чонах хьакъийстача нагийча энркатий 10 — 15 килограмм дIакхухьаш хилар. Из хоам хиннячул тIехьагIа металл довргдоаца гIулакх даьд. ХIанз, отвал тIайотта йоалле, магнитан Iаькъа болх бе йолайолийт. Металл довш хинна Iургаш дIакъайлад: Металл къаьстта чIоагIа кходе болабеннаб тхацига КПСС ЦК ноябрьски Пленуме новкъоста Л. И. Брежнева къамаьл даьчул тIехьагIа.

Производства гIулакхашка общественносто хьинаре дакъа лоацаш хилар хьаьокхаш дола цхьаькха масел. Чон лоаладеча цеха, хоаш ма-дарре, Iалаьмате дукха лелаш ю материалаш. гIум, лоебат, металл ух. Цхьа хаяр вагонаш Iойоссаь ца йоалаш совдаь лоаттайрах итташ эзараш сомаш гIод текхаш. Масала, 1975 шера 100 эзар сом гаргга гIод текхар заводо, 1976 шера — 60 эзар сом совгIа, 1977 шера — 50 эзар, хIаьта укх шера итт бетта — 20 эзар сом совгIа.

Къахьегама хам бера гIулакха шоашкара хьокхам гойт дукхача коммунисташа. Царех ба Гутенкулов, Нефедов, Абдулважитов, Беляков, кхыбараш. Цар, мастераша Исаева, Павлова, Васютина, кхычар а саина, хьинаре дакъа лоац рационализаторий боламе, — эргайоахаш тоаю техникеи производства технологии. Рационализаторий яхье хьалхара моттигаш лелаш пово массаза а. Шера декхараш хьачутелача предложенеш дувхалга диллача а иштта уж юкъе кхахьарах хьакхинача экономически эффектага диллача а, хаьал хьалха кхоачашдаьд. Творчески накъаш хорадарах тха кIашт тIехьдаьннад отливкай динал тоьал тоаe а дукха технологически процессаш эргаяха а. Цеха балха юкъедевад керда хIамаш: шишерIа чIоагIлуш йола керда смесаш, чкъора юкъера литье, коачаца литье цIенъяр. Литье кепаттараш цхьан хьазлеи кIезигбе а цу цхьан хана литье дикна алсамьлакха а вIаштIехьдаьннад тха.

Къахьегамца творчески гIулакх леладирах, сакъетам лакха хиларах, общественни балхаца дакъа лацарах тха коллективерча 9 саг. Даьхен доккхий совгIаташ деннад — орденаши медалаши. Ужжамо болча правительственни совгIатий кавалерашкара — Путоев Ювсалагара, Буслаев Владимирагара, Жданов Алексейгара, Давыдов Леонидагара, хьокхам яйбу беррига чон лоаладероша.

Тха балха тIа кхоачамбоцараш хиина а дац, хIаиз а дац аьлча, харц хургдар. Уж, халахете а, дукха ла хIанз а. Масала, дерттIа къоастадаь доалаш дац сатогагIа эшача материалашна цхх Iалашъяра доп. ХIанз а деттIа даьккхадац къахьегама оасарле телхаеш дола гIулакх. ПланагIа лаьрхIачул кIезигагIа яла а, хIанз а хулаш я брак. Кердача шера уж кхоачамбоацараш дIадаха лерхIаш да тхо.

Укх денощка чон лоаладераша чIоагIа терким тIабохийташ Iомаю КПСС ЦК ноябрьски Пленума, СССР Лакхехьарча Совета иттлагIча сесс, материалаш, цига КПСС ЦК Генеральни секретара, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатела новкъоста Л. И. Брежнева даь къамаьл.

Н. НАЗАРОВ,
«Красный молот» завода чон лоаладеча цеха начальник.

Тха интервью

Республика бахача наха бытовой гIулакхаш долдар тоадара дакъе сенца белгалдьер шоана дIадаха шу аьнна хаттар дир тха спецкорра Б. Костоева Нохч-ГIалгIай АССР бытовой гIулакхаш деча Министерства министр заместителага И. Алборовга.

Цу хаттара жоп а душ, цо дийцар: «бытовой гIулакхаш деча министерствана чуйоагIача предприятей коллективаша. КПСС XXV съезда, цул тIехьагIарча КПСС ЦК Пленумий решенеш кхоачаш а еш, иттлагIча пятилетка кхоалагIча шера дикка дукхагIа хилийтад бахача наха бытови гIулакхаш делга.

ИттлагIча пятилетка хьалхарча кхаь шера план 20 декабре кхоачашдир, планал совгIа бахача наха бытовой гIулакхаш даьд 600 эзар сома маьха. 1977 шера хиннарел бахача наха бытовой гIулакхаш делга 11,8 процент лаккхденнад.

Республике бахача наха бытовой гIулакхаш дара дакъера хьаштдаш диза кхоачашдара Веденски, Советски, Шалински, Ножай - Юртовски, Назрановски районашка вIашагIъехнай районни производственни управленеш, цудухьа дукхагIа хилар районашка бахача наха бытови гIулакхаш. ДIадахача шера вIашагIъехар «Чечингушбыт», «Чечингуштрикотажбыт» «Чечингобувьбыт», «Чечингтрансбыт» отраслевой объединенеш. Уж вIашагIйохкаро торо хилийтар долаш долча низалех бIллагIа пайда эйбе, деш дола бытовой гIулакхаш дикагIеи дукхагIеи хилийта.

КарагIдаьннараш дика дале а бытовой гIулакхаш деча министерствана пятилетка дикагIча шера хьалхашка латташ дараш доккхийн бехктокхамен декхараш да. ДIадахача шера даьрел 13,5 процент дукхагIа бытовой гIулакхаш дергда укх шера, уж хул цхьа миллиони 860 эзари сома маьха дукхагIа.

Тахан-Куба мукъаяккхара Ди

Кердача шера хьалхарча дийнахьа Куба халкъо дезду ший революционни цIей — мохк мукъабаьккха Ди. 20 шу хьалха — 1959 шера I январе Фидель Кастро перте латта повстанчески эскар, дерригача кубински халкъо хьал а лоацаш, котдалар бахьан долаш гIийрса тIара Батиста проимпериалистически диктаторски режим йоханьй. Революци котъяларо мехка халкъашка хьайийллар экономически социальни дегIааларо шерра торонаш.

Сурта тIа: Куба столица Гавана. Городах мехка йоккха промышленни, Iилман, культуран центр хиннай.

МТИ—ТАСС сурт.

Политически обозревателa заметкаш

ШЕРА ШИ ОАГIУВ

Хоалабаь хи гонаш а ухаш хул, хIара го шера лоархIаш болаш ба. Гонаш тайп-тайпара хул, шера хиннача хаоттамга хьежжe. Мишта хургд-хьогI чакхдоала шу истореня юкъе? Хоалуш хургбий теш цун со адамлен исторе хеза бух тIа?

Дунен халкъашта юкъерча боккъонех лаьрхIача ер шу машаре хиннад, къамаша вIаши тIемаш даьдац, амма дукхачешта сатийна хиннадац шу. Фронтера сводкаш арайийнаьц газеташ тIа, амма цхьадола хоамаш цу сводкашта тардар. Иранеи Никарагуая гIайттача хьаькъаца мельтий цу мехкашкара диктатураш. ДуIа доладалехье хьалхха хулаш дола хьал эттад Африка къулбехьарча даькъ тIа. Цу шеро бу сакъердам ца боала бегаш хиина дIаяттар Египета президента Садатан Израила премьер-министра Бегинан Нобельски преми ялар. Уж шиъ цхьан оарцагIвалар бахьан долаш Гаргарча Маьхбоале машар оттабоал аьлла хетадешдар цхьабараштa, хIаьта латтача хьалага диллача машар ше хиннача а гаьнагIа ба хIанз.

ВIашдухьенаш йолаш шу дар из.

Цхьан оагIорахьа, ООН Генеральни ассамблея хаьрхIача герз дIадаккхара хетаьча сессе шу дар из. Дош къоастадеш дола документа тIа дунен мехкаша белгалдаьккхар ядерни герз Iалашмате дукха хьа даь я, герз хьаделга сихлуш латташ а хилар бахьан долаш адамлена кхерам тIа этта хилар.

ШоллагIча оагIорахьа, 1978 шера тIайийцар 1979 шера йола хIанзалца мел хиннача йоккхагIа йола США тIема бюджет Пентагонои НАТО-е керда тIеме программа плана юкъейихьа хилар. ТIема-технически уйла котъяьннай боакъахьача программа плана юкъейихьа уйлаел. Хьаша я нейтронни, лазерни, кхьйола кургба аьнча хеташ бола моастагIий хIалак бара экзотически средстваш.

Цхьан оагIорахьа, социалистически дипломатически инициативай шу дар из. Царна юкъе яр йоккха тIема потенциал болча пачхьалкхенийн герз герзашара низаши дукхалга а дикалга диллача дIахо дегIаухилга диаза соцадарах йола предложени.

ШоллагIча оагIорахьа, Малхбузено социалистически мехкаша еина хоадамболлаш йола предложени хьоа а ца еш, «советски оагIорахьара тIема кхерам латт» яхаш гIар-тата айду.

Цхьан оагIорахьа, Центральни Европера герзашцара низаши герзи кIезигдара хьакъехьара Вене переговораш еш Варшавски Договора мехкаша ях предложени.

Вокхы оагIорахьа, «цифраш доаздараш». Варшавски Договора мехкаша цу районерча шоай тIема низех йола данниеш лочкъаьяй лхаш дукха кортбоапа хабарш.

Цхьан оагIорахьа, из дар апартеида духьаларча къовсама шу.

ШоллагIча оагIорахьа, Африна къулбехьен даькъ тIара расистски режимаш хьаллоацаш Малхбузе хьинаре оарцагIьалар.

Барт вIашагIа хIана меттац наьха кхы ца хуле а деррига дуненна катастрофа тIаоттаьча ядерни герза зажагIа массане а юкъарча хIалан ца хилара проблема даьлье мукъагIа?

ГIулакх мишта латта аьлча, дунеи тIа латташ ба капитализманен социализманен юкъера исторически къовсам. Цу къовсаме дакъа лоацараша шо-шоай тайпара кхетабу из. Малхбузено, из дош тIемица къоастаде лерхIача империалистически гIозараша цу къовсама форма лаьрхIа тIаийцар «шийла тIом».

ДIайийцар, амма массане а зналар. Цул совгIа, разрядкана духьалбараштa хьинаре доттагIа коравир, тIема кийчо яр шоай пачхьалкхен декхар а лерхIаш бола китайски кулгалхой.

1978 шу, хетаргахьа, дунен халкъашта юкъера кхохкам лаьгIбара поаттабеча къовсама вIашагIъийнача итогий шу хила мегаш да, хIана аьлча, цкъадале, дунен социализма низи влияни а халкъаш мукъадоалара болаж а чIоагIбеча дIахьалха бокхха тIа баькха шу да из шоллагIдале цунца цхьана кхохкам лаьгIбалара духьалбараш чIоагIа хьайна шу а да. Дукха деша тIехьенгара тIехьенга кхоач. Масала, дукха нах духьал боалараш тIа нейтронни герзаца НАТО бIу Iалашбара къьна план ехай, амма гучаьннай кердараш. Цу тайпара, къовсам латташ ба.

1978 шера мулех цаI ба ноябрь бетта Москве Политически консультативни комитета эседание тIайийна Варшавски Договора юкъейоагIача пачхьалкхений Декларацин. Цу гIа белгалдаьккхад, «ха тьежарг ца хилар», хIаьта иштта регионарен (европейски) дерригача дунен тIарен герз дIадаькхара хьакъехьара меттел, колониализмах юхедисарех тIеххьарадараш дIадахарв а, дунен халкъашта юкъера экономически отношенеш нийсхоаш демократически кIийлен тIа хувцара даькъера а гIулакхаш дайоалаеш. Из дерригa да. Деклараце тIа аьннача бесса, «адамле XXI-ча бIаьшеренгу чIоагIача машаре дунен халкъашта юкъера гIулакхаш шерра леларен хьалашка ялийтара».

Г. ГЕРАСИМОВ.
(АПН).

Бераш, шоана!

Хьамсара бераш, хІатІаьттад керда шу. дІадолаеннай шун Іан каникулаш. Оаш дика салоІаргдолаш, шун каникулаш сакъердаме чакхъяргйолаш республика театрашеи кхыча культурно-сердалон учреждениешеи кийчъяьй шоана лаьрхІа спектаклаш Кердача шера концертни программаш.

Иштта, Нохч - ГІалгІай республиканскн тенякий театро кийчъяй «Тха сюрприз» яха Кердача шера концертни программа. Цу программа автор ва театра режиссер Цыганков Александр. ХІаьта театра гІалгІайн нохчийн группаш я юртарча берашта сакъердаме спектаклаш гойташ. Иштта, гІалгІай группо кийчъяьй Поливанова Мариис язъяьча «Сакъердаме чайтонгаш» яхача пьесах йола спектакль, «Мальчиш - Кибальчиш» яхача Гайдар Аркада произведенех я цар шоллагІа йола спектакль.

Нохчий группо укх деношка гойташ я цІи хоза йолча Дагестански йовсонхочун Абу-Абукира Ахметхана «Лиха Іа, кералоагІаргда хьона» яхача пьесах оттаь спектакль. Гуржий цІи хезача драматурга Нахуцаришвили Георгс язбаь «Чиччраквела» яхаш ба цар хьокхаш бола шоллагІа фаьлг.

М. Ю. Лермонтова цІерагІча эрсий драматически театро укх шера бераштеи нагирхоштеи лаьрхІа ши спектакль кийчъяьй. ЗІамагІа долча берашта кийчъяьй Л. Устинова язбаьча фаьлтах йола «Город без любви» яха спектакль. Лиххарча классикарча делархошта — Н. Рацерна В. Константиновек язъяьча пьесах йола «Проходной балл» яха спектакль.

«Тамашне сакъердаме мохк» яхаш п. бераш, вай цирко шоана гойташ йола Кердача шера хетаяь йоккха театрализованни представлени. Укхоза шун вІашагІкхетар хургда лилипутий аттракционаца, ГІор-Дадеца, ЛаьйийнгІаца, дукхача фаьлгашкарча турпалашца. Цу представлене шуга самукъане сакъердийта кийчбенна ба Зорики Шурики яха клоунаш.

Верашта лаьрхІа йола Кердача шера программаш гойтаң я пионерийн школьникийн республиканскн Дворец, В. И. Ленина цІерагІча культура Дворец, кхьйолш культурно-сердалон учреждениеш.

Хьамсара бераш, Керда шу дахкъала хилда шун, каникулашка дика са а леіа діяхо йоадча хана дешара цкна толамаш даха віашпІехьдалда шун!

Олимпийски Москве гІолла

ХІара шера дегІайоагІа, тоалу, хоалу Москва. Дукха этажаш йола хоза кІеташ, керда майдаш, проспекташ, улицаш хьахиннай тІеххьарча шерашка вай столице. Москвичаш Іемаб селла сиха шоай город дегІайоагІаш хилар кхетаде. Бакъда, хІаьта а «Олимпийски» яр дукха а сиха а дегІайоагІаш хилар массаьнга тамаш яІтаиш нах цецбоахаш хІама да.

Дукхача хана дена хьадоагІаш да шу чакх а даьккна керда шу хьадолалуча хана майдига хьовшалагІа фаьлгашкаре шн сат — ГІор-Дадеи Снегурочкаи боагІаш. СовгІатех дизза галий гх а делла дІабоалабу цар шоай кердача шерара кийъ. Уж чуэтт хІара цІагІа, хІара квартире, ираз, беркат, увахцІеко хилар, толамаш дахар лоаш нах даькъала бувз.

Иштта болабелар уж керда шу хьатІакхоачача хана а, бакъда, шоай маршрут кІегиг-дукха хувца йийзар ГІор-Дадеи Снегурочкаи. ЧІоагІа довзи хилар уж олимпийски Москвега хьаьна, гІишлонхой шера фу де кхийнад, кердача шерага иштта кийчъейний городской бохама тайп-тайпара служебаш хьама. Иштта Олимпийски юрта гІолла ГІор-Дадеи Снегурочкаи лелача хана дьаьха да ер сурт.

В. МОСТЮКОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

КАРТОЕВ Д.

Керда шу

Лоазаш, елаш лай
чоалнийгаш.
КІаьда лаьтта лай.
ХІара бусса тха кораш тІа
Хаза суртош дехк.
Лаьтта, мабарах
чуйнна,
Хьоаная Іоаеш доаля.
Іурра гІойтте ноа тІа
бераш

Лоаза ардоал.
Даьре чоккеш тІа а тайса,
Мерза еІанаш гуш,
Латта гаьнаш хьоагаш
тхьайса,
Вайга моаршал луш.
Керда шу, хьо даькъал
хилда!
Хьай камаьршал тхона я.
Уйлаш — керда, белам —
керда,
Ираз доккхаЙ
тхона да!

ДЕШАРХОЙ МАТЧ-ТУРНИР

Грозненча мехкадьтта институтa спортивни залс чакхъьлар баскетболах ловзара матч-турнир. Цига дикъа лоацаш яр Небит-Дагера (Туркменски ССР), Махачкалера, Нохч-ГІалгІайчера цкьатаррарча юкъерча дешара заведенешкара миІача наьхен мехкарийн командаш.

Баскетболисташта юкъе шин дийнахьа хиннача къовсаме хьалхара моттиг яьккхар фусамдаьша. ШоллагІа моттиг — Туркменерча хьаьшаша, кхоалагІъяр — Грознерча «Юность» яхача берий спортивни школерча команда. МаІача наьха подгруппе толашагІа лайзар Небит-Дагера дешархой. ШоллагІа моттиг яьккхар «Юность», кхоалагІа моттиг — вай мехкахоша.

Белгалдиккха доагІа, 1979 шера февраль бетта цу командаша дакъа лоацаргда Небит-Даге дІахьортйолча шоллагІча матч-турнире.

Т. АЛЬВИЕВ.

ВЫСТАВКА-ЮРТА

Шаьла районерча юрташкарча культура ЦІеношкеи клубашкеи хьагойташ я Нохч-ГІалгІайчерча художникий дІа-хьа кхухьаш йола выставка. Цу выставке хьахьокхаш да республикерча ялх художникий балхаш.

Хьожаш болчар бозаме тІаэц художникий С. М. Сухорукова, А. А. Асуханова, Д. Идрисова, П. В. Миронова, кхычи художникий дикагІа йола произведенеш. Шоай сурташ тІа художникаша вайна бІаргадайт вай республикерча наьха селханарен таханерен вахар, хестабу цар къахьегам.

А. ИЗМАИЛОВ.

ХЬАЛАЬЦА НИКЪ ДАЬКЪАЛА ХИЛБА ШУН!

Вай республика меттел, берригача мехка а дика йовзаш я классически хьисапе кІалтохаргІа летаю болча Базоркингіар вежарий Хасбулатеи Бембулатеи цІереш.

...Селхан чекхдаьннача, исторeца дІадазача 1978 шера тІеххьарча деношка дар из. Цу кагийча наьха цьннар вай республикерча спорт ваяш болчарна тоъал довзаш дале а, «Сердало» газет дешараштa царех лаьца дувца дега волаш Базоркингіарцига ваха хилар со.

Массаза санна, сакъердаме яр цу ираз долча, барттайначa дезале. ЦІагІа лехк хьалтеча йоахк дукха тайп-тайпара «чиканкаш» яь а кхийоле а сувениараш. Истола тІа латт цар хьаьха дукхий кубкаш.

...Деррига а хувцаделар 1972 шера. Цуьнан дийнахьа, пхалгІача классе дешаш вола Хасбулат школе водаш цунах кхийтар цун доттагІа Адиев Ханпаша. Цун дехарца классически хьисапе кІалтохаргІа летарий секце вахар Хасбулат. Массаза ди даьлча цига дІаяззавелар Бембулат а. Дукха ха ялалехьа «Труд» яхача ДСО Нохч-ГІалгІай республикански обществе дика толамаш даха болабелар вежарий. Цу общества чемпионате дакъа лаьцача 32 килограмм дозал долча атлеташта юкъе Хасбулата хьалхара моттиг яьккхар. ХІаьта кхоалагІа моттиг — Бембулата. Из цайре вежарашта доккха цІай хинна а дІаэттар. Цу хана дена каст-каста болабелар вежарий толамаш даха. Иштта, цаьа шу доаллаше а Хасбулатах республика чемпион хилар. Ялхаза хьалхара моттиг яьккхар цо «Труд» яхача ДСО Нохч-ГІалгІай республикански общества чемпионаташка.

1976 шу. Цу шера Грозне хилар Къилбаседа Кавказе хиннача граждански тІема турпалашта Н. Гикалонеи, А. Шериповеи, Г. Ахриевеи хетаь Ерригасюзни турнир. Цига а 48 килограмм дозал долча спортсменашта юкъе хьалхара моттиг яьккхар Хасбулата. Цул тІехьагІа Нальчике хиннача «Спартак» яхача ДСО Российски Совете общества къовсамашка чемпиона цІи а яьккхар цо.

ХІаьта 1977 шера «Байкала приз» яхача Иркутска дІахьош хиннача традиционни турнире шоллагІа моттиг яьккхадаьа медали СССР спорта мастера цІи елар Хасбулата.

Цаьа кхелетарашта юкъе СССР чемпионате дакъа лоацаш вар из Краснодаре. Финале цун летар хилар Минскерча динамовцаца Белевский Валерица. Беллаш алсама хиларо хьалха вар вай мехкахо. Массаза а Хасбулат котъяргйолаш рах дог тийша вар, цу гІулакха дог тийша вар атлет ше а, цхьабакъда, цу тешамо тийшабелх бир укхьна. Валере цІаьхха Іотехар яр. Иштта шоллагІа моттиг яьккхар Базоркингіа цу къовсаме. Цу гІулакха шийна згІаа а ваха, чІоагІо йир Хасбулата, Валерица шийн цІаьхха летар хуле, из юхадехка аьнна.

ТІадера 1978 шу. Гомеле дІахьош яр ленха вай йийцар мо йола чемпионат. Цига а цкъена вІашагІкхийтта летар хилар Базоркинеи Белевскеи. Ше яь чІоагІо кхачаш а еш чемпиона цІи яьккхар Хасбулата.

Дукха ха йоацаш Ташкенте хилар СССР-а школьникий Спартакиада. ХьалагІа хиннеча къовсамашка, чов хиннаела а толамаш доахаш хьаьвера Базоркин. Чов хиннаела а воаза йиш яц, йоахар Хасбулата ше шийга. Цига дог уреоттадаь майра леташ хиларца финале А. Савенкови (Киргизски ССР), Б. Махмудови (Узбекски ССР) эша а вар, цхьаннене а дегадоацача тайпара, чемпиона цІи яьккхар цо. Перспектива дика йолаш спортсмен ва оал Хасбулатех специалисташа.

ХІаьта Хасбулата воша — Бембулат кІанз № 7 йолча школе итталгІча классе дешаш ва. ІалаьмаІа дика толамаш доахаш хьавоагІа из а. Масала, Дзержинске дІахьош хиннача «Труд» ДСО Центральни Совета хьалхара яккхара къовсаме чемпиона цІи яьккхар цо. Чемпион хилар цох Краснодаре хиннача Росса чемпионате а. Из тайпа котало яьккхар цо дукха ха йоацаш Ленинградски областерча Кирши городе кагирхошта юкъе хиннача спортивни лаье а. Цул совгІа, Бембулата цига елар спорта мастера кандидат яха цІи а...

Дукха да хьы а вежараша Базоркингіар даьха толамаш а царех дувцаш алам дика кІеаш а. Цхьабакъда, царех леьца дувца а яда а кхы а ха кургъя вайна. Айса царех оалаш дола массехк дош чакхдоалаш сона лоа хьатІадоагІача кердача яра цар кхы а доккхагІа толамаш дахар!

А. АЛИЕВ,
журналист.

Сурта тІа: (аьрдехьара аьттехьа) Базоркингіар вежарий — Хасбулати Бембулати.

И. ПЛИЕВА сурт.

Ахьмад БОКОВ

АЬЛДИТ

ДУВЦАР

Чекхдоалаш паттача шера тІеххьера ди дар из. нах кердача шерага кийчо еш сихбенна хьувзар: цаІаш цІена уголока чу елка кийчъеш бовхкар, вожаш мастиоме берашта совгІаташ деш бар. ІаьлБикаца цхьана кабинете болх беш йола Елена Платоновна а бІаргах саьрг кхийтача санна кьуезар. Бакъда, ІаьлБика цар массаке лепадечуица гІулакх дацар. Истола тІа пхьеоса голаш а гІортаьь, кулгашца корта хьал а лаьца, уйла еш из вагІа тоъал хе яр. Маьлкара яр цун юхьмараж, матардака дар бІаргаш, вала ца безара воннача тахзата вагІаш санна. Бакъ дар цун мальлара а матетаравза а кила. Шоай автобазе цхьа йист а лаьца юаш волл директор, кастта гІадж теза виро нахча ергьи цо тха пердприятех, аьнна управлене начальникега кьайлагІа каьхат яздьдер цо. Яздьдацар директоро цунна халахетар даь а цун даьштен директора даьштен юкъе АстагІча Тамара хена дена юкъе доа-шоа хиннад аьнна хаза а. Ше кьетІавене башха дукха ха яьлелехьа директоро нетекка автобаза болх тоабир, хІанз из каст-касте директор хоеста а веш дІебодаш хилар ца лоалуш дар цо из яздар. ХьагІ яр-кх. Эггара Іаьржагіа йола.

Цу минута оарцагІа енача комисса дІа а хьа а, урагІа а пхоргІа а теххар автобаза, кІантІатехар массадола кьахат. ХІама юрадензар. Бакъ хиланзар шоферашта сов ахчаш тел, директоро шин гІуланз машинаш лелаю аьнна яздаьр а. ХІана директор теттара нураваьнна лелаш санна кат ІаьлБика, хьадухьал валал сона шаош мейрагІаер яхаш санна. Селхан Іуйрийна шиЙ кабинете совещени йолаш аьлар цо: «Къонаха вац из кьхат яздаьр». — ТІаккха автоколонна начальник волча Хьамзате тІатекар, цо аьннер кІезиге хийтача санна. — «Къонахчо-м дІедуьйцур а этте дІеоал долаш дар. КъайлагІа кшнишниш ца а леладаш. Йоасар я из яздаьр ма.

ІаьлБика дагІа гома чуха мел доле хІама токедалнйтар цу дешаша. Йист ца хулаш ваагІар из, багара мотт сацача санна, чубахачера карта хьалхьайбе данал доацаш, меха дІаБІарехьажа юль йоацаш. Цун тенкача, хера поп мо долча, дагІа чуха Іайнача згІазало бакхем бекар цу дешашта. ХІанз а бал. Мишта бергба из беккам? Санца бергба? Мишта, фу даргда директор иштта курасонте, иштта шек воацаш кердача шера дІачу ца валийтара! Минаеьхьара, малагІа муз хьокхийтаргба цун урагІа яхача Бата тІера гІозал дІахьа! Уйла ю ІаьлБика. Дукха ка яр балха ди дІадоладенна, бакъда, из шиЙ ма дезар а дацденна вагІар.

Цу санна вена хьачуваьлар автоколонна начальник вола Хьамзат, наьха мо згІазавака а волаш. Кхохавлар, шоаш йолчун а кІоагІагІа цІийлар ІаьлБика юхьмараж цунах бІарг кхийтача. Цун юхьмараж кхоххаллара, цІийлара баьхан це воача Хьамзате шиЙ потхам дІебир цунга. — ШиЙ дІахийца лел ма моттий укхуна-м нах. Соцца-м чекхдергдац цун из кхычарца доале в. — Малав из? — Бе-башха доацаш хеттар ІаьлБика бІагІаро цунгахьа бІаргаш а лекза.

Керттера бухгалтер! Айя дош хетий хьона? Бензин сое дукха доагадьа йоах-кх са колонно. Ше путевкаш тІа километраш кІезигьа. Ши-шегІа дІаланаргьа ме моттий укхуна-м машинаш. Малейний моакъосталца. ХІаІ Са алапи кІалдьокадергда, йовех, соанегІа доагадьча бензина! Хьайна!

ЦІаьхха цаь уйла еcар ІаьлБика карта чу. Ерста хьажаюкъ ши харш дуташ еІашкеозаелар. — Бокъала дий Іа яхар? — аьнна, хьалгІеттар из.

— Вай шиъ укх чу паттар бакъдий?

Ше оалар дІахеза кхы сег веца а, Хьамзате геттара дІагаргвакхар ІаьлБик. — Из керттерча бухгалтера бекх бац, — аьлар ІаьлБика. Директор ва из хьуезадер.

— Санах хоа хьона?

— Ца хоаре якергдацар аз.

— Иштта дале, Іа фу дан?.. хьакие дІачу а гІой, во мал дар ала Іа вошшийна вирега. Иккха бІаргаьхьажар Хьамзат ІаьлБика.

— Во мел дар?! Директораген?

— ХІаа. Даьна а нанна а йошийна а йишийна а. Иштта мара юзатохапургволаш вац из-м.

— АхІа! — аьлар Хьамзата, цуьнан хІаман уйла еша бІаргаш вІашка а толада.

— Иштта ергда аз!

— Але Іа!

— Укх минуте-м ергда!

— Хьамзат араваьлар, ІаьлБик, дукха хІама ца эшаш шиЙ кхаьнкарг а пьорІа, сапарІате аьнна шиЙ метте Іохайра. Кхьнарг ечча-м кІаьнга хургда из — эрсаше ма аллара, цкъа тхача топаца ши пхьагал а ьттуе баьннарг лерзІар цо-м. Дог делеш-м гІоргвац уж шиъ тхоасара шоей делешта дукъала, кердеча шерага моаршал кхеттача а ма хургбац.

Истола йиста тІа пІелгашца бете а етташ, Хьамзат директор воачера араваларга хьежаш ваІаш дика юкъ аьнкхар ІаьлБика. Тамаш йора цо из иштта дукха гоаш. Бокъонца Хьамзат цу чу волаш вий из таьна секретарь йолча вахар из. Цу хана олаелар директора кабинета кІ!, араваьлар Хьамзат. Цкъаннкха хеттар ца дош, шиЙ цІагІа чуаггар из ІаьлБика. Чухь цун араа саг вацар. — ТІаккха? — хьеттар цо, сихвенна. — Фу аьлар Іа цунга!

— Іа сайга але аьнар-м аьлар.

— Аланзар! — иккхар гІадвахача ІаьлБикага.

— Вай-шиъ укх чу петтар бакъдий?

— Молодец! — аьнна, Хьамзата белаж тоІайнар ІаьлБика. — Иштта урх заза лелаее вез из-м. Ца лелаеоІ іоІахоерре, ши кор Іочу а элла. ТІаккха фу йоахар укхо? Доа дирий хьона?

— Мишта даьзар цо! Минут хьанзар из сох пата.

— АхІа, вита Іа ше!

— АхІа, вита да ше! Хьамзат араваьнна минут яьлелехьа дІахайнна шоей управлени начальникага каьхат яздир ІаьлБика. Письмо батта чу а дилла, дІа а дехье секретарага дІаделар. Управлени начальник сиха оарцагІваьлар. Цу дийнахьа тІабийкар цо автобаза директор а Хьамзат а..

— ХІа-хІа, кхьдувцал шоешта шиннена юкъе техан вийнар, — аьлар начальника.

Цецаьнна вІаши бІарахьежар директори Хьамзати.

— Фуд тхона юкъе хиннар! — белажаш эзар директора.

— ВІашагІнате гІерташ вар ма йоаций шо шиъ тахан.

— Ой, ер фуд? — иккхар Хьамзатага.

— Хьона хоаргда-кх ер фуд!, — аьлар управлени начальника, цІимхара цунна бІара а хьежа. — Кабинета чу а лелкаш, предприяте кулгалкочунга лаьарч а Іуш...

— Бакъдац из?

— Хьайна фу доагІа лой хьона из бахьан делаеш! — пІелг дагабир начальника. — ТІаккха хьо кулгалко ма вий. — Директоргахьа баьлар цун кхадж. Коллектива карта ма паттий шо шиъ, кхычарна шоашкера дика авмал гойте деххарийла ма дий шо...

— Ер со кхеташ дац, — аьнна кулгаш дІа—са деххийтар директора.

— Хьо хІана кхетац! — тІачийхар начальник. — Тахан Іурра хьа кабинета чуверий дІеагІар! Хьамзатагахьа кулг дІахьахьхар цо.

— Вера.

— Фу хьамаьл дар шоана юкъе хиннар?

— Бензина хзом бара хьахьахьа, — кийчча дар директора жоп.

— Сох лочкъада ма гІерта, бакъдар ала!

— Бакъдар да-кх аз хьога дІаахар.

— Дахьек мишнах аьлари хьона?

— Хьан?

— ДІааагІачо, — юха а Хьамзатегахьа кулг тІахьакхар начальника.

— ГІа да ер? — аьлар директора.

— Вешийнен йишийнен а аланзар! — юха а Хьамзатегахьа тІаевийрзар начальник. — Мегаьд хІаьта, бакъдар алалахь Іа, Хьох мата гІертарий ер? — директоргахьа корта постабир начальника.

Аркъала хала велеелар директор.

— ХІоа хІанз!

— А-а сабар, сабар! — иккхар Хьамзатега. — ХІанз со кхет укхох. Сона хоа ер фуд!

ДІадийцар цо ІаьлБикан шийнен юкъе хинна хьамаьл.

Цу сахьта машин а яхийта кьатІевоаллавир ІаьлБик. Начальника кабинета чу директор а Хьамзат а бІаргбайча цецваьлар, ІаьлБик. Са кхьхатегІа тІабийкаб укко ер аш? Иштта сихон! — йоахар цо ше шийга.

— Хьо вий ер яздаьр? — хьеттар начальника, истола тІара кьхата лист хьал а ийца, ІаьлБика нийсса хьабІаре а хьежа.

— Фуд из? — хьаттар ІаьлБика цІаьхха къамаргаш Іайдача санна теІача оазаца.

— Хьо ІаьлБик вац, аьлдити да ва. — Дика да тахан хьо гучеваьнна. Кердача шера тхоца журговаш.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

1 ЯНВАРЬ

I ПРОГРАММА

00.05 — «Голубой огонек».
Чакхъьлча «Музыкин ритмаш» яха эстрадни программа.
8.00 — «Ха».
8.40 — «Дийнъела лекарган». Берий художественни самодеятельности концерт.
9.10 — «Іана этюд» яха поэтически композици.
9.35 — Мультфильмий программа.
10.05 — «Берала никъ». «Рысь художникаш — берашта» яхача выставкера репортаж.
10.30 — 1979-г шу — Дувен хьахьашта меьера берий шу. «Масса хана а хьожалба малх!» Концерт.
11.15 — «Джельсомино тамашийна оал» яхача телевизионни художественни фильма премьера. 2-гІа серия.
12.20 — «Москвичка». Телевизионни клуб.
13.35 — Кубински революце 20 шу дизара хетаю программа. Кубинска радиона телевиденега Генеральни директора Никольдо Эррера къамаьл. «Кубински суртош», «Кубас цаха а оал, хаьха а йоал» яхача телевизионни документальни фильма премьера.
15.40 — «Почтарски фаьлг» яхача мультипликационни фильма премьера.
16.00 — «Кулаш доал тамашийна хІама» яхача телевизионни художественни фильма премьера. 1-ра серия.
17.10 — Кердадараш.
17.25 — «Кулаш доал тамашийна хІама» яхача художественни телевизионни фильма премьера. 2-гІа серия.
18.35 — «Дуне керда шу доадеш да». Дунен дахкъашта меьера программа.
19.20 — «Мали-78» яхача 1-гІча Ерригсоюзни фестиваля тІеххьара сайре.
21.00 — «Ха».
21.35 — «Мали-78» яхача 4-гІча Ерригсоюзни фестиваля сайре дІаяла яхар.
Чакхъьлча — кердадараш.

II ПРОГРАММА

9.00 — «Тахан масса дийнахьа» яха телевизионни документальни фильм.
10.00 — «СССР халкъай халкъан халкъарами».
10.30 — А. Цагарели. «Ханума» яха Горьке цІерагІча Ленинградски Академически Доккхача драматически театра фильма-спектакль.
12.45 — «ТІеххьара бандит». Телевизионни художественни фильм (Куба).
13.55 — «Къоначча зрителя театре». А. Алексин. «Котаса Сандийна хиннa тамашийна гІуллакхаш». Телевизионни спектакль.
14.35 — «Звездочка». Берашта дола кинотальманах.
15.35 — «Сагот ма де». Фильм-концерт.
16.10 — «Литературни дошараш». Г.-Х. Андерсен. «Фаьлгаши истори».
16.50 — «Шерфо гом» яха эстрадни программа.
18.30 — «Са лаьтта — са рузаьа» яха документальни фильм.
19.25 — «Спортивни гимнастика дунен Чемпионата итогашка».
20.15 — «Вийса даькъала хайла шун, бераш!»
20.30 — «Советски Союза гІуллакх деш ва!»
21.40 — «Гусарская баллада» яха художественни фильм.

2 ЯНВАРЬ

I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — Іуйранна гимнастика.
9.00 — Фильм — берашта. «Телеграмма» яха художественни фильм.
10.30 — «Дийнача хІамай дунен тІа».
Чакхъьлча — кердадараш.
14.30 — Кердадараш.
14.50 — «Хьо къахьегаш — хьо даькъала». Кинопрограмма.
15.40 — Татарски АССР Профсоюзни каланийна хелкарийн ансамбле концерт.
16.10 — «Къоначар адресаш».
17.15 — «Сакина» яхача телевизионни дукхасерийн художественни фильма премьера. 1-ра, 2-гІа серия (Австрали).
18.05 — «Экономия режим» яха телевизионни очерк.
18.35 — «Кулгалйоалорго» яха мультфильм.
18.45 — «Тахан дунен тІа».
19.00 — Л. В. Бетховен. № 13 йола фортепиано лаьрхІа соната.
19.20 — «Шун деханех». «Ирония судьбы, или с легким паром» яха телевизионни художественни фильм. Хьалхара серия.
21.00 — «Ха».
21.35 — «Ирония судьбы, или с легким паром» яхача телевизионни художественни фильма шоллагІа серия.
Чакхъьлча — «Тахан дунен тІа» яха информационни выпуск.

II ПРОГРАММА

16.50 — «Къовал» яха цирковой программа». Телевизионни фильм.
17.40 — «Старт».
18.10 — «ТІехьабусарни бовцаш». Документальни фильм (нохчий меттала).
18.20 — «Дунеяьюкера «бозраш» (нохчий меттала).
18.35 — «Нохч-ГІалгІайчу гІалаа». Информационни программа (эрсий, гІалгІай меттала).
19.00 — Белорусски ССР. Белоруссе компарти 60 шу дизара хетаь белорусски литература сайре. А. А. Фадеева цІерагІча Литературни Центральни ЦІагІара передача.
19.30 — Ф. Шуберта илли дІавал М. Вайнера. Ленинградера передача.
20.15 — «Вийса даькъала хайла шун, бераш!»
20.30 — «Охха халью БАМ».
21.00 — Телевизионни документальни фильмий программа.
21.10 — «Лейли и Меджнун» яха фильм-балет.

РАДИО

1 ЯНВАРЬ

7.15 — «Пятилетка вахто — дикаагІа шу» (гІалгІай меттала).
7.25 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетай обзор.
7.38 — «Ленинни некъ» газета обзор.
7.55 — «Сердало» газета обзор.
8.25 — «ЦІей каруселе» яха концерт (эрсий меттала).

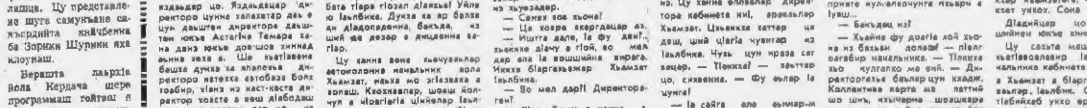

Дешапица ка дахча а.

Х.-Б. Исраилова сурт.

ТХА АДРЕС: 364051, г. Грозный, Ленина, 9 (3-гІа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; жоьпаллехь секретаре — 3-34-38; партийни вахарен культурен отделан — 3-61-46; промышленноста отдела — 3-42-30; юрта бахамна отдела — 3-42-28; письмой отдела — 3-74-68; бухгалтере — 2-54-30; корректоре — 2-89-68.

НАШ АДРЕС: 364051, г. Грозный, ул. Ленина, 9 (3-й этаж). Телефоны редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни и культуры — 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства 3-42-28; отдела писем — 3-74-68; бухгалтерии — 2-54-30; корректорской — 2-89-68.

Газет арадувл шинарен, ерен, шоаттен деношка.

СФ05387. «Грозненский рабочий» издательство типографи, Маяковски, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 4.